

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

АККАКА

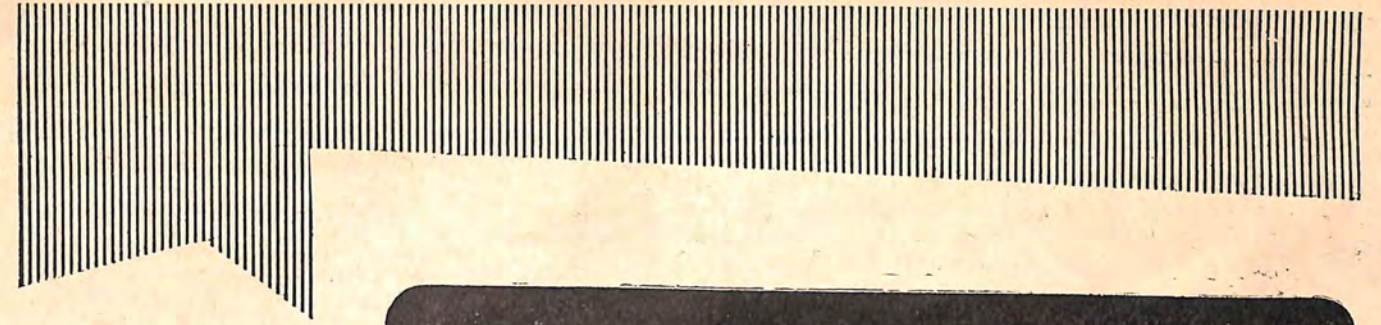
1 NİSAN
Sayısı

— Nisan biiiir!..

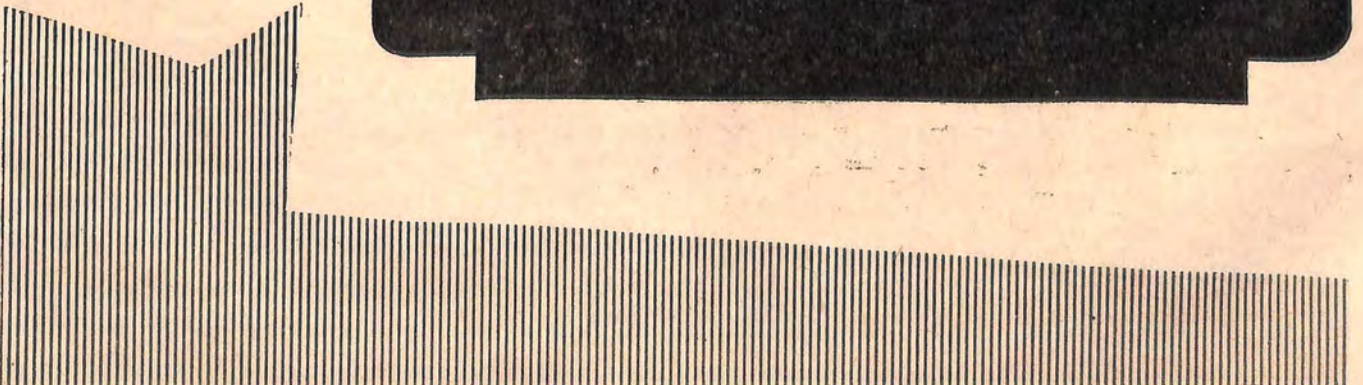
TOPRAK REFORMU

CAFER ZORLU

CAFER
ZORLU

**PARANIZIN
İSTİRBALİNİZİN
EMNİYETİ**

AKKABA

Yıl: 43 Cilt: 8 Sayı: 14 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 31 Mart 1965

Demirperde Hürriyeti!

NEDEN geriyiz, neden açız, neden çıplız, neden yoksuluz, neden özgür değiliz, biliyor musunuz?

İçli, dışlı iki düşman yüzünden!

İçerdeki düşman, tüccardır, fabrikatördür, sanayicidir. Kısacası sermaye sahibi, yapıcı, üretici zengin...

Dışardaki düşman da başta Amerika, NATO bayrağı altında toplananlar.

Türkiye nasıl kurtulur bu açlıktan, bu çıplaklıktan, bu yoksulluktan, bu gerilikten ve bu hürriyetsizlikten?

İç ve dış düşmandan kurtulmakla!

İç düşmanın içinde kim yok ki?... Değil dokuma tezgâhları, değil buzdolabı fabrikaları, değil kimya sanayii, yazarlarımızın düşüncelerini rahatça savundukları gazeteler bile var...

Hürriyet'in, Milliyet'in, Cumhuriyet'in makinelerini bile devlet işletecek!

İşte o zaman özgürüz!

Dış politikada ise, bugünkü gidişimizin tam tersine bir tutumumuz olacak: Batı gurubundan uzaklaşacak, doğu blokuna ve tarafsız bloka yamanacağız...

Doğu blokunu tek isim altında toplamak doğru olur: Ne kendi sınırları içinde, ne kendi sınırları dışında şahsiyetleri olmayan peykleri özgür ve bağımsız devletler saymaya imkân var mı?

Bağımsız bloka gelince, onun başında da Ezher Camii'nin musluklarında gösteri aptesti alan çöl komünisti Abdül Nasır'ı görürüz.

İşte yeni, ileri, mutlu bir Türkiye hayal edenlerin kalkınma planı!

Her şeyi, gazeteyi bile devletleştirmenin prototipi Sovyet Rusya'dır. Orada insan hürriyeti, insan eşitliği var mı?

Doktor Jivago'nun ünlü yazarı Boris Pasternak'ı düşününüz: Kazandığı Nobel armağanına bile el süremedi!

Bu, Sovyetler cumhuriyetinin kendi sınırları içindeki bir sanat skandalıdır.

Bir de o sınırlardan çıkıp peykler dünyasına girelim. İşte, sözüm ona özgür ve bağımsız Yugoslavya: Sovyet Rusya'da yaptığı gezinin anılarını Delo adındaki aylık dergide yayınlayan Mihail Mihailov, Tito'nun gazabına uğradı. Şimdi demir parmaklıklar arkasında...

Devletleştirilmiş basında kalem nedir?... Gözleri oyulmuş bir

âmânın elindeki kör değneğinden başka?

Kim vurguncudan yana olur? Kim çapulcudan yana olur? Kim halkı sömüründen yana olur?... Alçak vurguncudan, yüzüstü çapulcudan, yamyam sömürücüden başka!

Ama, bakkal dükkânında karşına devlet çıkacak, tiyatrodaki karşına devlet çıkacak, lokantada karşına devlet çıkacak... Devletin pirincini yiyeceğim, devletin gazetesini okuyacağım, devletin türküsünü dinleyeceğim, devletin tablosunu alacağım, devletin filmi seyredeceğim ve devlet nasıl isterse öyle düşüneceğim, öyle duyacağım, öyle konuşacağım, öyle yaşayacağım... Belki de öyle rüya göreceğim!

Bunun adı özgürlük, öyle mi?... Hayır ben hürriyetimi istiyorum!

Türkiye'nin önüne çizilen dış politika rotasını iç politikadan ayrı sanmayınız.

Birinci Dünya Savaşının cehenneminden, ateşte döğülmüş

kılıç gibi çıkan Stalin'i düşününüz. Uzattığımız dostluk elini az daha koparıyordu!

Atlantik paktına girdiğimiz gün, Bolşevik fırından kurtulmanın mutluluğu içinde rahat bir nefes aldı bütün memleket!

Şimdi bu anlaşılmaya, şimdi bu dostluğa, şimdi bu ittifaka karışınız...

Amerika'dan ayrılmanın ilk anlamı nedir, bilir misiniz?

Bırakınız parasız kalmayı, bırakınız buğdaysız kalmayı bir yana... Silâhsız kalmaktır, silâhsız!

Ama, ben silâhı Makariyos'a karşı kullanamadıktan sonra ne yapayım diyecekler.

Biz de onlara, işaret parmağımızla Kıbrıs'ı çevreleyen füze rampalarını gösteririz: Johnson mu kurdu onları baylar?..

Ne Amerika ile kurulmuş dostluk, büyük komşumuz Sovyet Rusya'ya düşman olmak için sebeptir, ne büyük komşumuz Sovyet Rusya'yla kuracağımız dost-

luk batı dostluğunu, Atlantik çemberini kırmak için sebep...

Komşuluklarımız, dostluklarımız, ittifaklarımız içinde şerefli, haysiyetli, özgür yaşama gücünü biz kendi kendimize arayacağız, bulacağız. Bunu zedelemenin, bunu yıpratmanın suçunu başkalarında aramaya hakkımız yoktur.

Bağımsız blok dostluğu, bir efsaneden öteye geçemez...

Arap birliğini, Türk ve Yahudi düşmanlığının temeline oturtan Abdül Nâsır'la dostluk, güney Anadolu sınırlarımızda Toroslara çekilmekle başlar ancak!

Kırk yıl medresede diz çöküp sallanmış yobaza sormuşlar:

— Arapça gel nasıl derler?

— Teal...

— Git nasıl derler?

Düşünmüş, düşünmüş, düşünmüş:

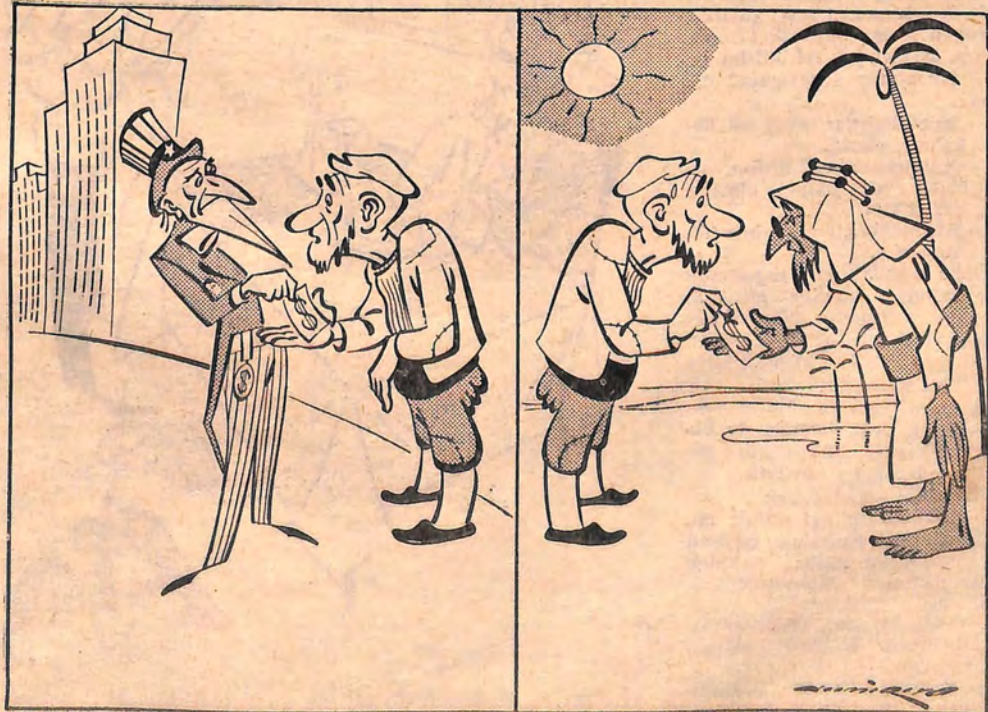
— Öteye teal, demiş...

Demirperde hürriyeti mi?

Öteye Teal!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Bu yıl hacılar için 30 milyon dolar döviz verildi. — Gazeteler —

Amerikada dilen...

Arabistanda zekât ver!..

ÇOCUKLAR bile bana «Ağabey» derler, öyle hoşuma gider ki... Oysa yaştlarında «Amca», «Babalık», «Beyba-ba» diye sesleniyorlar.

Dört yıl önce albaylıktan emekliye ayrılmış bir sınıf arkadaşım sabahleyin bize gelmişti. O-turduğunuz daire kapısında, merdiveni çıkan arkadaşımı bekliyordum. Basamakları dinlene dinlene çıkan arkadaşım aşağıdan seslendi:

— Siz eskiden ikinci katta oturuyordunuz, ne diye üçüncü kata çıktınız?

— Yoo, biz eskidenberi hep üçüncü katta oturuyoruz.

— Çocuk mu kandırıyorsunuz? Ben gelip gittiğim evi bilmez miyim hiç? Eskiden ikinci katta oturuyordunuz işte!..

Ne uygunsuz adam, bana hangi katta oturduğumu öğretecek... Eve girer girmez:

— Bu belediye de ne yaptığını bilmiyor... dedi.

— Ne olmuş? dedim.

— Daha ne olsun yahu, sizin eve gelen yolu ne diye yükseltmişler sanki... Başka işleri yok mu? Yokuşu çıkana kadar ter içinde kaldım...

— Ne yokuşu canım... Evet, eskiden birazcık yokuştur ama, sonra belediye yolumuzu yaptı, şimdi dümdüz yol...

— Alay mı ediyorsun benimle? Katır bile çıkamaz o yokuşu...

Boşuna tartışmamak için sustum.

Çaylarımızı içerken karısından yakındı. Karısı çok sinirli, çok geçimsiz, kavgacı, geveze olmuş. Az sonra, bize yakın oturan bir arkadaşımıza gitmemizi önerdi. Gittik. Arkadaşımızın evinde, bir başka eski arkadaşımızı daha bulduk. Dört arkadaş, eski günlerden konuşmaya başladık.

Evine gittiğimiz arkadaş, birkaç gün önce çocukluğunun geçtiği mahalleye gittiğini söyledi.

— Eskiden, dedi, bizim evin önünde kocaman bir çayırılık vardı, o kadar büyüktü ki...

Ben orasını çok iyi bilirim.

— Ne olmuş o çayırılığa? dedim...

— Küçültmüşler, avuç içi kadar kalmış, yazık...

— Yanılıyorsunuz, dedim, orda hiçbir değişiklik olmadı, hep eskisi gibi...

— Küçültmüş efendim, ben bilmez miyim...

Öbür arkadaş da, geçenlerde Süleymaniye camisine gittiğini, caminin avlusunu küçülttüklerini söyledi.

— Camiyi de küçültmüşler mi? diye alay ettim.

O, bu sorumu da ciddiye alıp:

— Evet, dedi, camide de bir değişiklik var, Süleymaniye camii eskiden daha büyüktü...

Ev sahibi arkadaşımız:

— Bilmem, dikkat ettiniz mi, dedi, Bayezit Kulesinin boyunu da kısaltmışlar galiba... Eskiden daha yüksekti Bayezit Kulesi, değil mi?

— Yüksekli ya... Herhalde tamir ederken indirmiş olacaklar...

— Farkında mısınız, Boğaz'ın iki yakası da gittikçe daralıyor. Eskiden ne kadar genişti...

Nüfus Kağıtları Eskiyeenler

— Evet... Neydi bizim çocukluğumuzda Boğaziçi'nin genişliği, vapurla karşıdan karşıya git git bitmez... Peki, nasıl oldu da daraldı böyle?

— Herhalde doluyor beyim. kıylara toprak doldukça Boğaz da daralıyor...

— Siz ne diyorsunuz kuzum, her şey küçüldü, ufaldı... Nerde bizim zamanımızdaki atlar... Neydi o atlar beyim, deve kadar mı, öyle değil mi?

— Şimdikiyle at demeye bin tanık gerekir, at değil eşek bunlar...

— Bizim zamanımızdaki eşekler de maşallah at kadardı, şimdiki eşekler it kadar...

— Köpekler de kedi kadar küçüldü... Şimdiki kedi mi?

Kahvelerimizi içiyorduk. Arkadaşlardan biri:

— Kahvelerin de eski tadı kalmadı... dedi.

— Nerde bizim zamanımızdaki kahveler... Meselâ bu evde kahve içilse eskiden, dört mahalle öteden kahvenin kokusu duyulurdu...

— O kahveler başkaydı canım...

Konuşma dönüp dolaşıp, gençlere geldi. Gençlerde ahlâk, terbiye, nezaket, büyüklere saygı,

hiç, hiçbir şey kalmamıştı... Gençlerden en çok yakınan arkadaşımız, küçük oğlunun lisenin onuncu sınıfında çıktığını, yine de derslerine çalışmadığını, hiç bir sorum duygusu taşımadığını anlatıp:

— Yazık, yazık!.. dedi, akıllı fikri hep kızlarda, karılarda...

Dayanamadım:

— Yahu, dedim, sen kendi yaptıklarını unuttun mu?

— Ne yapmışım ben?

— Sen bütün sınıfları çaka çaka ikışer yıl okumadın mı?

— Evet ama, o zamanki dersler şimdiki gibi miydi birader? Bizim zamanımızda dersler çok zordu, sonra da öyle hocalar vardı ki...

— Ahlâk bozuldu, ahlâk...

İnönü — Muhalefetin tadına doyum olmuyor...

Bölükbaşı — Allah ağzınızın tadını bozmasın Paşam!

Dedim ki:

— Hani sen, sizin mahallede evli bir kadının evinde yakalanmıştın da, kadının kocası seni...

— Evet, biz de yaptık ama... Usulü dairende yaptık kardeşim...

Eski arkadaşlarımızın konuşmalarından öyle şıkıldım ki, bir işim olduğunu bahane edip ayrıldım onlardan...

Bana çocukların bile hâlâ neden «Ağabey» dediklerini çok iyi anlıyorum. Nüfus kağıdına göre genç sayılmam, ama içim genç, içimin gençliği de dışıma vurmuş. Benim yaştlarımın hepsinin nüfus kağıtları eskimiş...

Amcamın evinin önünden geçiyordum. Çoktanberi onları gördüğüm yok. Ziyaretlerine gitmiyorum diye de darlıyorlar. Nasıl olsa evlerinin önünden geçiyorum, bir uğrıyayım da hatırlarını sorayım dedim.

İki kızlarıyla oğullarını evlendirdikten sonra amcamla yengem koca evde yalnız kaldılar.

Çok iyi anlıyorum, ben daha çocukken, amcam «Of aman, şok yorulduk» diyecek olsa, yengem hemen «Amaaan Bey, sanki kırk yaşında bir ihtiyarmışsın gibi konuşuyorsun» derdi. Amcam kırkına gelince, azıcık öksürecek olsa yengem hemen «Amaaan Bey» derdi, «sanki ellisinde bir ihtiyar gibisin».

Amcam ellisini aştı. Ne zaman ağrısından sızsından konuşacak olsa yengem, yine o her zamanki edasıyla «Amaaan Bey, nedir o, sanki altmışında bir ihtiyar gibi...» demeye başladı.

Amcam altmışını buldu. Birazcık hastalansa da inliyecek olsa, hemen yengem atılır: «İlâhi Bey, yetmişinde ihtiyar değilsin ya...»

Amcam yetmişini geçti, ama yengem ona bitürlü ihtiyarlığı konduramadı. Amcam «Of dizlerim, aman...» diye bacaklarını ovsa, yengem «Aman Bey, sekseninde ihtiyarlar gibi inleme Allaşkına...» der.

Şimdi amcam seksenüç yaşında...

Yengem «Nerelerdesin ayol...» diye beni karşıladı. Amcamın elini öptüm. Hatırlıyordum. Öksürerek «Hiç dermanım yok, yol yürüyemiyorum, çabucak yoruluyorum» dedi. Yengem hemen atıldı: «Aman Bey, sanki doksanında bir ihtiyarmışsın gibi konuşuyorsun...»

Bıktım bu eski nüfus kağıtlı insanlardan. Amcamın yanında pek az oturup çıktım evden. Oooh, dünya varmış dışarda...

Yolda giderken şöyle düşünüyordum; bir insan ikidebir «Bizim zamanımızda...» diye söze başlayıp da meselâ, eskiden hamsilerin, şimdiki palamut irliginde olduğunu söylerse, kendi gençliklerinde yaptıklarını unutup gençlerde terbiye, ahlâk, sorum duygusu kalmadığından yakınır, eski boyutların küçüldüğünü, artık eski alanların ufaldığını, yolların yoklaştığını, merdivenlerin dikleştiğini anlatırsa, bütün bunlardan sonra da ihtiyarlığı üstüne kondurmasa, anlamalı ki o insanın nüfus kağıdı iyice eskimiştir.

Çok şükür, ben böylelerinden değilim... Çocuklar bile bana hâlâ «Ağabey» derler.

İşte bunları düşünürken, dik yokuşu da uçar gibi çıkıyordum, evet sert adımlarla, dik göğüsle, uçar gibi... Yokuşlar vız gelir vız... Bana çocuklar bile hâlâ «Ağabey» diyorlarsa boşuna mı? Gönlüm gözüm taze benim...

Durağa gelmişim. Önümde duran otobüstün kapısı açıldı. Basamağa bile basmadan, otobüsün içine sıçradım. Otobüse girince de şöyle bir silkindim, omuzlarımı geriye alıp, göğsümü çıkardım.

Otobüs de tıklım tıklım dolu, itişkakış... Arkamdan itile itile, otobüsün ta önüne, şoförün yanına kadar sürüklendim. Yüzüm otobüsün içine çevrikti. Az ötemdeki koltukta bir kız oturuyor, ama ne kız, ne kız... Ne yalan söyleyeyim, ben genç ve güzel kızları seyretmeye doyamam. Çünkü içim genç, gönlüm taze...

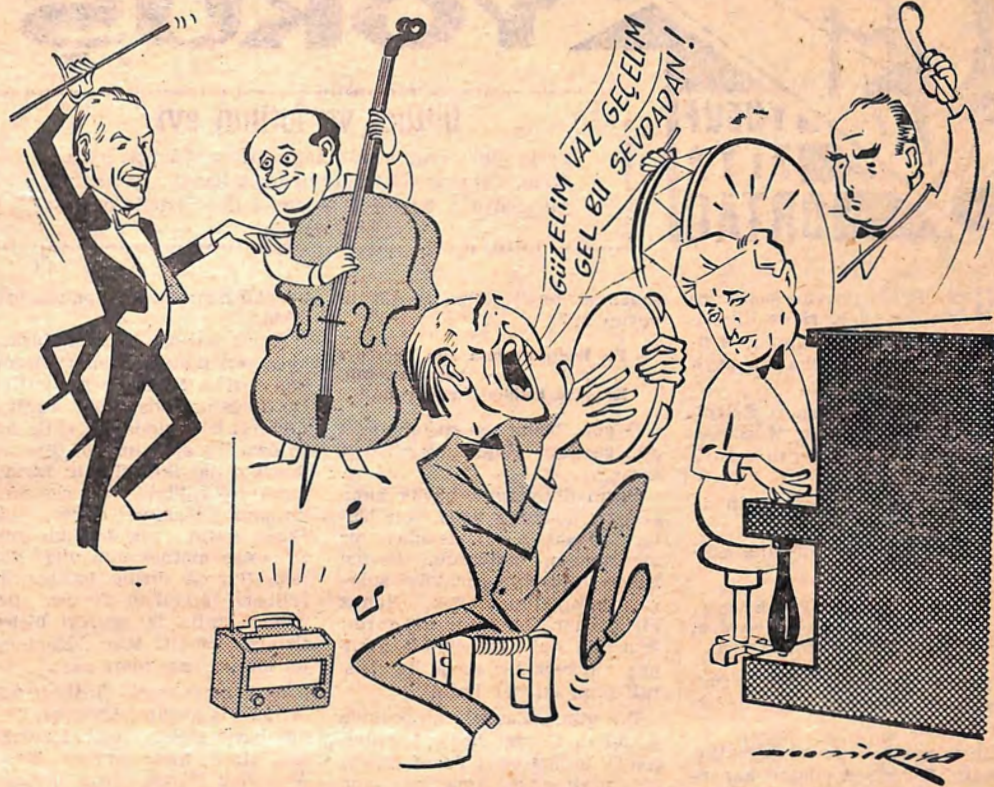
Kızın kumral saçları öyle gür ki... İri parlak gözlerinden lâcivert kıvılcımlar saçılıyor. Bahse girerim ki bu kız bir üniversitelidir. Gözüm kızın üstünde... Ama kız da bana ilgisiz değil, o da bana bakıyor. Bakar tabii... Ben yaşımı hiç göstermem. Elli yaşında olduğuma kimse inanmaz. Beni tanımayanlar «Otuzbeşinde var mısınız?» diye sorarlar. Kumral saçlı kız da olsun olsun, ancak yirmüçünde...

Amanın... Kız gülümsüyor da... Kime gülümsüyor bu kız? Elbette bana. Benim arkamda başka kimse yok ki... Dönüp bakım, başka kimse yok, bana gülümsüyor kız... Cevapsız bırakmak ayıp, ben de kıza gülümsemeye başladım. Karşılıklı gülümüyoruz. Ay... İşaret mi ediyor ne? Evet, işaret ediyor. Ama ne demek istediğini anlıyamıyorum. Başımı sallayıp göz kırpyorum. Galiba beni çağırıyor. Evet, çağırıyor... Sıyn sıyn kalabalığı yararak güzel kızın yanına sokuldum. Tam yanına gelince, yine güzel yüzünde o güzel gülümseyişle kız oturduğu koltuktan ayağa kalktı:

— Buyrun Bey Amca, oturun... dedi.

Ne söylüyor bu kız? Yanlış mı duyuyorum? Gerçekten anlamamıştım ne dediğini.

— Efendim? diye sordum.

Toplanıp ehl-i havâ, her biri bir saz çalar!

— Buyrun, oturun Bey Amca! diye tekrarladi.

O böyle söylerken, ben daha önceden gülümsemekte olduğumdan, birden suratımı da asamadım; o gülümseyiş suratımda bir sırıtış olarak donup kaldı.

Ağır işittiğimi sanarak kız ağzını kulağıma yanaştırıp daha yüksek sesle:

— Beyamca, buyrun oturun! dedi.

Otobüstekiler, kızın sesini duyunca dönüp bize baktılar.

Birden sünepeleştim:

— Teşekkür ederim, siz oturunuz... dedim.

Kız:

— Rica ederim Beyamca, de-

di, siz bu yaşınızda ayakta dururken ben nasıl oturabilirim...

Biletçiye:

— Ben burda ineeceğim! diye bağırdım, kalabalığın arasından arka kapiya doğru yürüdüm. İlk durakta da indim otobüsten...

Tersyüzü döndüm eve... Bizim evin yolu da dimdik yokuş... Bir oğlan, bir kızın koluna girmiş, yolda herkesin gözü önünde fıkrdaşıp duruyorlar... Bu gençlerde de hiç ahlâk, terbiye, utanma kalmamış yani; ayıp be!.. Bizim zamanımızda hiç böyle şeyler yoktu.

Yol üstündeki atkestanesi ağaçlarına baktım, baktım da şaştım. Bunlar ne biçim ağaç!..

Eskiden, bizim zamanımızda bir atkestaneleri vardı, her bir ağaç minare boyu yüksekliğindeydi.

Bizim evin merdivenleri de öyle dik ki... Yok, yok, üçüncü katta oturulmaz. Hemen düz ayak bir ev bulup taşınmalıyız.

Eve girince uzandım koltuğa... Amaaan... Off!.. Öyle yoruldum ki...

Karım:

— Aman Bey, dedi, sanki altmışında bir ihtiyarımışın gibi inleyip durma öyle...

Hey gidi hey, nerde bizim zamanımızın altmışı, nerde şimdiki altmışlar... Şimdiki altmışlarda bile terbiye, nezaket diye bişey kalmamış!..

Aziz NESİN

Partiler arası: Bir nisan!

BİZİM YOKUŞ

İctihat ve İctihat evi

Basın dünyasının büyük kapısı artık açılmıştı bana... Adım, Osmanlı edebiyatının en saltanatlı isimleriyle yanyanaydı... Nihayet bir gün, İctihat evinde onlarla tanıştım da...

GECENİN durgun saatlerinde top sesleri ile ürperiyordu İstanbul. Bozgunlar artığı bir ordu ile Çatalcada payitahtı savunuyorduk...

Koca Rumeli, Edirnesi, Selâniği, Manastırı, Yanyası, Kosovası, İşkodrası ile imparatorluk haritasından silinmişti.

Askerin kılıcı varsa, şairin de kalemi vardır!

Bir manzume yazmıştım. Şöyle bitiyordu:

**Bu kudurmuşlara son bombayı ben atsaydım,
Koparıp kalbimi fırlatsaydım!**

Yalnız manzume böyle bitmiyordu, her okuyuşta, ben de bitiyordum!..

Ama, nerede yayınlatacaktım bunu?.. Kehkeşan çoktan kapanmıştı. Gençliğin sesini duyuran başka bir dergi de yoktu bu günlerde...

Birden cesaretim arttı: İctihat'a yollayım, dedim.

İctihat, o günün en saltanatlı imzalarını toplamış dergi idi: Rıza Tevfik, Süleyman Nazif, Faik Ali, Cenap Şahabettin, hatâ Abdülhak Hâmit bile...

Sahibi Doktor Abdullah Cevdet'ti İctihat'ın. Çağdaş düşünürlerin dergisi idi bu. Softalığa savaş açan ilk lük'ler orada toplanmışlardı.

Yazdım, zarfladım, pulladım ve yolladım...

Ertesi hafta, o büyük imzalar

arasında kendi adımı da görmüyeyim mi?

**Bu kudurmuşlara son bombayı ben atsaydım,
Koparıp kalbimi fırlatsaydım!**

O gün, bizim yokuştan ordu gibi geçtim: Kaldırımları sarsa sarsa...

Basın dünyasının büyük kapısı artık açılmıştı bana. Her hafta, İctihat mecmuasında bir manzumem çıkıyordu. Sevinç içinde idim. Eve, mektebe, sokağa sığamıyordum artık... Yalnız bir derdim, bir sıkıntım vardı: Annemin dul maaşından ayrılmış bütçeme bir de posta masrafı binmişti her hafta...

Bir gün, Zaman kitabevinde Abdullah Cevdet beyle karşılaştık. O, İctihat şairi Yusuf Ziya'yı tanımadı elbet. Ama, ben onu, kaç kere görmüştüm uzaktan...

«Halûk'un defteri»ni alacaktım. Kitabın adı benimle ilgilendirdi onu. Ayak üstü konuşmaya başladık. Bir sır fısıldar gibi, ona adımı söyledim. Birden yüzü anlatılmaz bir iyilikle güzelleşti. Bir baba sevinçli, bir baba mutluluğu idi bu. Hayret çılgınlıkları ile kesik kesik:

— Yaa, diyordu, demek siz... Yusuf Ziya bey siz... Ne kadar gençmişsiniz... Hangi mektebe gidiyorsunuz?... Bize gelsenize... Çarşambaları toplanıyoruz, çay günümüzdür... Memnun olurum...

Şaşılacak bir hafıza gücü ile

benden mısralar bile okudu oracıkta...

Ertesi hafta, kapıdan birkaç kere geri dönen adımlarımı zorluya zorluya İctihat evine gittim. Bu, Çağaloğlunda, eski Zaptiye nezareti karşısında, üç katlı, köşe başı bir apartımandı. Birinci, ikinci katlar iki bölüktü: Birinci katın sağ bölümü Orhaniye matbaasının makine dairesi idi. İkinci katın sağ bölümü yine Orhaniye matbaasının dizgi dairesi. Burada dizilip basılıyordu İctihat. Abdullah Cevdet bey üçüncü katta iki daireyi birleştirmişti kendisi için: Hem evi idi burası, hem idare yeri...

Ağır perdelerin loşlaştırdığı bir salona girdim, Abdullah Cevdet beyle elele... Beni, içerdekilere birer birer tanıttı: Başta Abdülhak Hâmit vardı, yüzünün her çizgisi güzel, her çizgisi asil Abdülhak Hâmit... Sonra, heykel yapılı, plastron boyunbağlı, şakası konuşmayan güleç bir adam: Rıza Tevfik... Sonra, çalı sakallı, ısırğan gülüşlü bir başkası: Süleyman Nazif... Sonra, medresenin zorlu düşmanı Kılıçzade Hakkı... Sonra, Celâl Nuri bey...

Benden başka çocuk yoktu bu salonda...

Kaçamak gözlerle etrafıma bakıyordum. Her şey eski, her şey tozlu gibi idi bu salonda: Koltuklar, masalar, resimler, aynalar...

Ama sonraları anladım ki hiç

bir şey eski ve tozlu değildi. Zamanın eşyaya sindirdiği bir hayvandı bu...

Saat beşte bir tepsi dolusu çay ve simit geldi içeriye: Çağaloğlu fırınından alınmış, susamsız, halka simitler...

Süleyman Nazif, sakalının siyah çalıları arasından kaplan dişleri ile şimşek şimşek güldü: — Doktor, misafirlerini bir bardak çayda boğulmaktan bu simitlerle kurtarır!

O gün iki şey öğrendim: Abdullah Cevdet beyin son derece hasis olduğunu ve Abdülhak Hâmit herkesin üstün bir saygı gösterdiğini...

Çaylar içildikten sonra, salonun tek susan adamı benden, bir şiir okumamı istedi ev sahibi. Buna, bütün misafirler katıldılar.

Henüz İctihat'a göndermediğim bir manzumeyi «Kış'ın tekesi»ni okudum:

**Giyer eşcar bir küllâh-ı beyaz,
Selviler zikreder mezarlıkta...**

Diye başlayan bu şiirde, gece, bir tekkeye benzetiliyor, beyaz küllâhlar giymiş ağaçlar, zikrediyor, selviler mevleviler gibi dönüyordu. Şimdi bütünü hatırlamadığım o manzumeden bir de şu iki mısra hafızamın bir köşesinde kalmış:

**Bir kırık neydir inleyen her dal,
Dest-i zulmette ay bir eski kudüm!**

Bilirsiniz, mevlevi dergâhlarında ayın, neyler ve kudümler çalınarak yapılırdı. Ney, radyolarımızda hâlâ var. Ama kudüm'ü açıklayım: Bu, zilleri olmayan dolgun sesli bir teftir.

İşte, buzu ağaç dallarını ney'e, gökteki ay'ı da gecenin elinde kudüm'e benzeten bu çocuksu sanat oyunu, başta dahî-i âzam, Osmanlı edebiyatının bütün aristokratlarını hayran etmişti.

Kapıdan çıkarken, yine Süleyman Nazif:

— Doktor, dedi, çayla simidiniz, ilk defa bir lezzet kazandı bugün!

Sokakta Rıza Tevfik'le beraber yürüdük. Yalnız kalınca, o şakrak adam durgunlaşverdi anısların:

— Bak sana bir şey söyleyim, dedi... Bütün bu pohpohlara inanma sen, onlar, gençlere şirin görünmek isterler... Aruz'u öğrenmişsin... Sağlam bir dilin var... Ama şiir bu değildir!

Yüzüme baktı: Kızmamıştım... Yalnız o konuştuğunda, içimde, allı, yeşilli, sarılı bir balon heveni, iğne ucu değmiş gibi birer birer sönmeye başlamıştı...

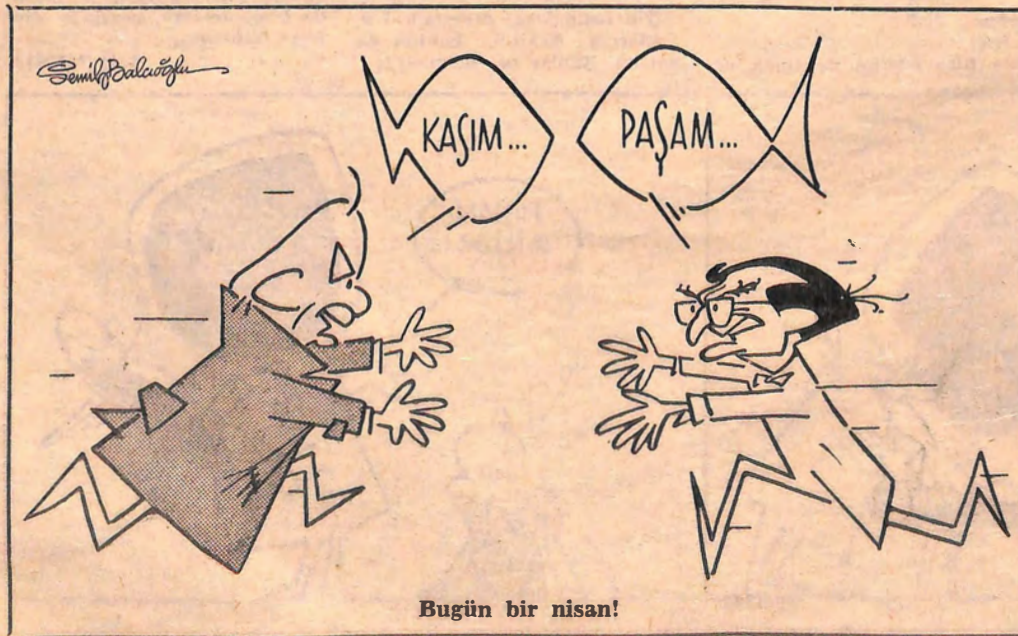
Yol boyunca, Köprüye kadar o bana şiirin ne olduğunu anlattı, mısralar, beyitler okudu, ben dinledim.

Ayrılırken:

— Öyle, dedi, Karamanlı bakkalı karısı gibi on parmağına on yüzük takma... Bir parmağına tek taş oturt, ama şimşirak olsun!

Büyük şairdi Rıza Tevfik... Çok şey, çok şey öğrendim ondan... Nur içinde yatsın!

Yusuf Ziya ORTACI

Artık sol kanattan sağ kanada taşınıyoruz Mecliste... Sol kanat gazeteciler locasına göre sol kanat. Sağ kanat, gazeteciler locasına göre sağ kanat... Yoksam hiçbirinin sağ solu yok!.. Var mı?

C.H.P. kanadındaki mermerlerin üzerinde kara mâtemli bir topluluk geziniyor, çoğu yağız, çoğu lâcivert kostümlü. A.P. kanadındaki mermerlerin üzerinde mutlu bir topluluk geziniyor, çoğu yağız, çoğu lâcivertli...

C.H.P. kanadı:

Kanımı içip «kızılçık şurubu» demek çabasında olmalarına rağmen, çoğu, yenilginin acı şarabını içerken, yüzünün buruşmasını engelliyemiyor...

Eski Bakanlardan genç takım böyle... Bülent Ecevit'ten maada.. O, neyse oydu. Neyse o kaldı!

Amma hareketli ve bereketsiz bakanlıklar vardı. Bakan tek yarım gün masasının başında kalmazdı hani... Uçaktan atılarken, trene binerdi, trenden inerken vapura yetişirdi, vapura yetişirken. Öbür kıydan çekerlerdi otomobilini önüne «vzzzzt» diye... Memleketin bir karış toprağını «pâyından» yoksun etmeyen bakanlar... Onlar işte mağduur... Onlar işte düstüncelii... Onlar işte sarkınk, askılarına tekrar asılmış elbiseler gibi!

N'aparsın, vefakâr esinin kara günde nice vefakâr olduğunu ölçmekten bicekmen başka?... N'aparsın?... Vakit gecirtir mi bu?... Vefa kime vakit gecirtmiş ki?

Üstelik bir bakan problemi var. Bir bakan eşi problemi var. Bi'de bakan çocuğu problemi var: Problem tiğli... En çetini çocuklarınki: Herkesin kendilerini neden pohpohladığını anlamadan pohpohlanmışlar, herkesin kendilerini neden pohpohlamadığını anlamadan pohpohlanmamışlar.

Akademik takım, sıhhat ve âfiyette. Feyzioğulları, Nihad Erimler, Coşkun Kırıcılar nice canlanmırlar kanlanmırlar görseniz... E, fonksiyonsuz bir kenara atılmışken... Birden fonksiyonlanmırlar tekrar. Bir nevi emeklilikten aktif vazifeye alınmışlar!.. Yıldızları ufukta tekrar yükselemeğe başlamış kaygan kaygan... Acep hangisinininki tâ göklere varacak? Gökte izleyin!.. Şimdilik daha hiçbirinin. Engel var ahablar, engel...

Bir memnun takım daha var: Kadırbilmezler tarafından koltuktan, zamanından önce kopanlar... Onların «yaaa, biz olsaydık, bizler olsaydık, bütün bunlar olmazdı» diye kendilerinden eminleşmiş halleri var... Perişan arkadaşları, takviye ediyorlar: «Olur böyle şeyler»...

Zonguldak olaylarının başı ve sonu:

Yazısız

«Bize böyle bir şamar lazımdı (hem de şamar, bence yeter derecede şiddetli olmadı, karşı tarafın şiddetsizliğinden) şimdi artık aklımızı başımıza toplarsaak...»

Öylesine dağıldı ki o akıl, öylesine cam kırıkları gibi ufalandı ki, toplamak değil artık onu, süpürmek lazım, o işe yatkın bir süpürgeyle...

Ben bir gün bir evde, bir «iflâs» havası görmüştüm. İşte o havada C.H.P. kanadı... Amma etmez iflâs C.H.P., etmez, yedi canlıdır!

Âtîfet mi hak mı?

Gençliğinde bir test sınavında (o zaman test denmiyordu amma gene testti), Orhan Öztürk'a sorarlardı:

— «Emeklilik maaşı, bir hak mı, bir âtîfet mi?»

Hiç tereddütsüz bir el yazısıyla cevap verir:

— «Âtîfet...»

(Not: Dünyanın her tarafında, maalesef Öztürk beycim, haklır bu, bir tek İngiltereden başka. İngilterede biliyorsunuz, herkes Kırılın hizmetkârı olduğu için, kırılın âtîfetidir. Memur ayrılırken, kırıla bir dilekçe verir, ve kendisinden bu âtîfeti ister. Bir tek kere bütün İngiltere tarihinde, kırıl, çok esaslı sebeplerden ötürü, bir tek kişiye bu hakkı tanımamıştır... Yalnız o her şeyi bütün dünyanın tersine yapan İngilterede, maaştan da kesenek yoktur, emeklilik için... Tabii bütün bunları sayın Orhan Öztürk biliyordu!.. Bizde âtîfet olsa, bambaşka kişilere dağıtıldı, 18 yaşındakilere bile!)

Demokrasi var:

Lokal tıklım tıklım kalabalık her zamanki gibi. Her masa dolu... Derken efendim «Büyükler» sökün ediyorlar, biir, ikiii, üüüç, dört kişi... Lokalin sahibi o nice görmüş gözleriyle bakıyor bakıyor garsonlara bir şeyler fısıldıyor. Garsonlar da tâ pistin önüne, orkestraya yapıpık masa sandalya düzenliyorlar...

Halktan biri protesto'yu çekiyor:

— «Yahu olur mu, dansedecezi!»

Lokalin sahibi o nice görmüş gözlerini ona diyor:

— «Demokrasi var... Müşteriyi reddedebilir miyim?»

Tabii edemezsin... Tabii demokrasi varken, hem de esashısından!

Meclis lokantasında...

C.H.P.'liler daha evli barklı, ne kadar muhalefette olsalar, daha yerleşmiş A.P.'lilerden. Onlar pek uğramıyor Meclisin lokantasına. Uğrıyanı da fakir akraba cinsinden...

A.P.'lilerin çoğu fakir akraba... İktidara geleli bu hal büsbütün artmış, saraya alınmış fakir akraba havasına bürünmüşler, ürkek, eğri, susmuş! Meclisin lokantası açılışında, kullanılmamışın güzelliğiyle güzeldi, gıcır gıcır. Şimcik, her santimetresinde bir yıpranmışlık var. O tâ Bohemyalardan getirilmiş pazar sepeti şeklinde kristal avizeler bile parlaklığını kaybetmiş, grileşmiş tozdan... O tavan islenmiş. Yer, gıcirtısını kaybetmiş...

Bir köşede esmer üzerine bir grup... Doğunun meşhur Hamido-

su, (Eski milletvekillerinden), o yarı eşkiyamsı haliyle hemşeriler getirmiş, Meclisi görüp de hem safalansınlar, hem iştahlınsınlar, hem de köşesini bucağını iyi bilsinler diye... (Bu son nokta benim kafamdan, amma Hamidonun derin bıçak yarası izli yüzüne bakarken, böyle düşünceler saplanıyor kafama, o yaraya saplanmış bıçak gibi ve çıkaramıyorum...) Hamido ve kızanların sofrasının başında bayan Gedik, ak saçlı, tayyörlü, zarif... E çok modernleştin Hamido!

Bir masada, dağ yanığı, Fethi Doğançay, yapılmış... Ministrabl'di... Neler döndü dolaştı bilinemez. Olamadı ministr. Ve hâlâ olamamanın hüznünde... Üzülme be ahab, o da olur! Azmin elinden ne kaçmış ki diye sırtım sıvazlıyası geliyor insanın... Biz neler üzülmedik!.. Gözlerini kaldırmıyor. Bıçağıyla hırçın hırçın peçetesinin üzerine şekiller çiziyor, hızı artan bıçağıyla!

Taze C.H.P.'lilerden Kâmuran Evliyaoglu var... Sönmüş, soluklaşmış. O da şu arada evsiz barsız. Ondan şerefliendiriyor lokantayı, yoksam...

İnsanın gözleri yüzlerde geziniyor, nur peşinde, o nurlu istikbali (deyimi ben yaratmadım) yaratacak nurun peşinde... Kona kona, aşure çanaklarının üzerine konuyor, veya nefis, salçalı kuzu dolmasının... Onlarda bir miktar nur, yimser bir miktar meymanet var! Bir de Hamidonun yüzündeki bıçak yarasında!

Nîmet ARZIK

Yeni Koalisyon hükûmeti, eski C.H.P. iktidarının politikasını takip ediyor... — Gazeteler —

— İZİNDEYİZ PAŞAM!

Köpeklerin İmtihanı!..

Adnan Mleli

O SABAHKİ gazetelerin hemen çoğunda, şöyle bir ilan vardı: (Menekşe Sinemacılık Limited Ortaklığı, çevirmekte olduğu ve Cannes Festivaline göndermeyi tasarladığı «Aşkımın baharı Çilli Suzan'ı nasıl kıyma yaptım?» adlı film için, kabiliyetli ve uysal bir köpek aramaktadır. Bu köpek, Çilli Suzan'ın 148 yerinden bıçaklanmış, kanlı cesedi başında, onun yüzünü bir hayli yaladıktan sonra, uzun uzun ağılayacak kabiliyete sahip olacaktır. Köpeğin, yalama sahnesinde başarı kazanması için, her ne kadar maktulenin suratına bol miktarda et suyu sürülecekse de, hayvanın ağlaması, doğrudan doğruya kendi kabiliyetine bağlı görülmektedir. Bu itibarla, ısırmayan cinsten, iyi terbiye edilmiş ve ağlama kabiliyeti bulunan bir köpek, bu film için kiralanacaktır. Hayvanın başarısı nisbetinde de sahibine 5000 ilâ 10.000 lira ödenecektir. Bu nitelikte köpeği olan istekdiler, bugün saat 16 da İstiklâl Caddesi, Harzemşah sokak 83 numaralı Menekşe film stüdyosunda, hayvanlarıyla beraber hazır bulunmalıdır..»

Bu ilânı, başından sonuna kadar, dikkatle, iki sefer okuduktan sonra Bedriye yerinden fırladı. Mutbaktaki havuç rendeliyen annesine koşup sarıldı:

— Anneciğim, yaşadık, zengin olduk vallahi..
Kadın şaşırıldı. Havuçla rendeyi tabağın içine bırakıp, kızı yukarıdan aşağıya, şaşkın şaşkın süzdü:
— Zengin mi olduk?..
— Zengin olduk anneciğim..
— Kız, sinirlerine havale mi geldi yoksa?.. Ne zenginliğinden bahsediyorsun sen?..
— Bizim Viktor sayesinde zengin oluyoruz.
— Hangi Viktor kız?.. Köpek mi?

— Köpek...
— Köpeğe bir yerden bir miras mı düştü yoksa?..
— Hayır anneciğim.. Filmde rol verecekler köpeğe..
— Hangi filmde?
— «Aşkımın Baharı Çilli Suzan'ı nasıl kıyma yaptım?» filminde..
— Lâhâvlevelâ, kuvvete illâaaa... Ayol sen bizim köpeği artist mi yapacaksın?
— Tabii..
— Köpek artistlik yapacak, biz de para alacağız, öyle mi?
— Tabii..
— Kim söyledi kız, sana bunu?
— Gazetede ilân var ayol..
— Zaar bizim köpek rol yapacak?
— Öyle..
— Ne rolünü veriyorlar köpeğe?
— Filmde Çilli Suzan ölüyor. Onun başucunda durup bakacak, yüzünü yalayacak, sonra da ağılayacak..
— Bu işe mi veriyorlar parayı?
— Evet..
— O karıların yüzünü de, köpek yalasa doyar hani.. Epi para veriyorlar mı bari?
— Kaç lira veriyorlar biliyor musun?.. Beş binden tut, on bine kadar veriyorlarmış. Yani köpek, ne kadar başarı gösterirse, o kadar para alacağız..
— Zaar köpeğin sayesinde elimiz avucumuz para görecek.. Bak şu dünyanın işine.. Biz insan olduğumuz halde, köpekler kadar para kazanamıyoruz!
— Orası öyle.. Mârifetli köpekler, her daim için para kazanırlar, sahiplerini de rahat ettirirler!
— Peki, sen o kadar hevesleniyorsun ama, bakalım bizim köpek, sinemacıların istediğini yapabilecek mi?..
— Artık, yalamasını da beceremez mi bir köpek?..

— Belki beceremez...
— Bizimki becerir!
— Nereden biliyorsun?..
— Amaann, uzatma anne!
— Söylesene iyi yalayacağımı nereden biliyorsun?
— Biliyorum işte..
— Kız, Allah senin cezanı vermesin.. O şıllık Hayriye ile konuşa konuşa, yoksa sen de mi aşırı ceyreyan oldun?..
— Anneciğim, ne biçim lâkırdı söylüyorsun?.. Boş et tabağını önüne koysan, yalamaz mı hayvan?..
— Yalar helbet ama, kıyma tabağını yalar. Filmdeki karının suratı kıyma tabağı mı?..
— Onun yüzüne de et suyu süreceklermiş!
— Tövbeler olsun yârabbi.. Bir yaşama daha girdim..
— Şimdi anneciğim, beni dinle.. Bu işe bize piyango çarptı gibi geliyor bana.. Akşam üzeri saat 4 te tâliplerin köpeklerini bekliyorlar. Belki de orada imtihan yapacaklardır. Bizim köpek kazanırsa, yaşadık gitti..
— Saat kaç şimdi?
— Onikiyi geçiyor..
— Dörtte mi bekliyorlar köpeği?
— Dörtte bekliyorlar.. Seninle beraber gideriz. Viktor'u da alırs. Bakarsın, Allah yüzümüze gülsün..
— Güler mi dersin acep?
— Güler güler, anneciğim.. Belli olur mu böyle şeyler?.. Ben şimdi gidip bahçeden çözeğim Viktor'u. Odaya alıp da, biraz yalama tâlimi yaptırayım..
— Şu hayvan için kasaba verdiğimiz kemik parasının haddi hesabı yok. Bakalım bunları geri alabilecek miyiz?.. Sen odaya sokma köpeği.. Ne yaparsan bahçede yap. Bir de evin içini köpek piresi masın..
— Bahçede olur mu anneciğim?..

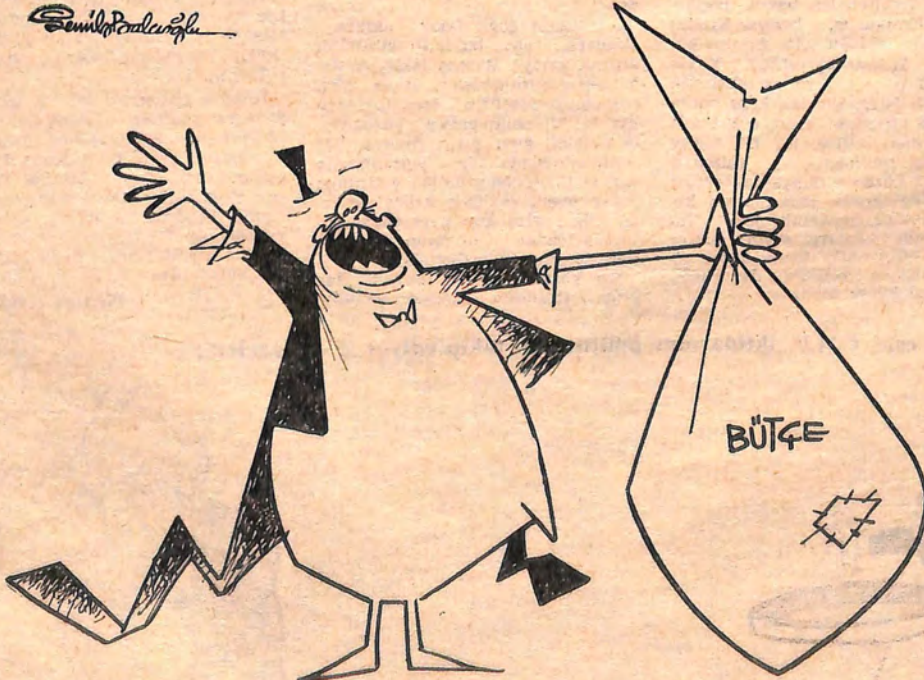
Konu komşu görürse ne demez?.. Elin ağız torba değil ki bülzesin...
— İyi ya, mâdem istiyorsun, odana al.. Yalnız ki kapıyı kilitlemek yok!
— Peki, tel dolapta kıyma var mı anne?..
— Var, şuradan al kıymayı.. Ben de şu havucu bitireyim de elimi yıkar gelirim.. Kız bak, sana şimdiden söyleyeyim. Köpek, imtihanı iyi verirse, ilk sıftah, benim yaz için mantoluğum alınacak. Bir de lâstikli korselerden istiyorum, bilmiş ol..

Bedriye ile annesi Hasene Hanım, Fatih'te yedi buçuk liraya pazarlık ettikleri Cevdet'in arabasına Viktor'u bindirdikleri gibi, saat dörde çeyrek kala Menekşe film stüdyosuna geldiler. Kapıcı, köpekleriyle gelen öteki tâliplerin bulunduğu salona onları da aldı. Burası üstü çinko ile kapalı, anbar gibi bir yerdi. İçerisi köpek sahipleriyle, tıklım tıklım denecek kadar kalabalık olmuştuk. Bu kadar çok köpeğin bir araya gelmesi, hayvanlardan bazılarını sevindirmiş, bazılarını da kızdırmıştı. Kuyruk sallıyarak birbirlerini arkadaşlığa çağırıyorlardı gibi, karşından karşıya hırslanıyorlardı da vardı. Hele en kösedeki, boynu yele gibi traş edilmiş küçük buldog, en kabadayı hemcinslerine meydan okurcasına havlıyordu, ikide bir ileriye atılıyordu. Sahibi elinden zinciri bırakacak olsa, ortahğı birbirine katacak gibiydi. Hiç sesini çıkarmayan bazı köpekler de, imtihana gireceklerini biliyormuşçasına, öteki hemcinslerini düşünceli düşünceli gözden geçiriyorlardı. Köpek sahipleri de birbirinin hayvanını incelemekle meşguldü.

Hasene Hanım, her birini ayrı ayrı kolaçan ettikten sonra Bedriye'nin kolunu dürttü:
— Kız, dedi. Gene bunların içinde en akıllısı bizimki gibi geliyor bana..
Bedriye, kapıya yakın yerde, bir birinin suratını yalayan iki köpeği işaret etti:
— Bak ama, dedi. Bu işin tecrübelileri de var karşıda.. Şunları görmüyor musun?.. İyi tâlim ettirmiş sahipleri..
— Hımmmm.. Sahi.. Hakikaten ne de güzel alıştırmışlar kâfirleri.. Bak ne de ustaca yalanıyorlar.. Bir bilmiyen bunların yalanmalarını görecek olsa, parti teşkilâtından gelmedir der vallahi!.. Kızım o karşıda gösterdiğin hayvanlar, muhakkak siyaset çarkından geçmiştir. Yoksa bu kadar usturuplu yalanamaz bir hayvan!
Öteki müracaatçılar da sabırsızlanıyorlardı. Buldog'un havlamasına bir iki hayvan daha katıldı. Sonra bu havlamalar öteki hayvanlara da sirayet etti. Çinko damlı anbarın içini bir havlama bağırtısıdır kapladı. Kimse kimsenin ne söylediğini anıyamıyordu. Bu sırada kapı açıldı. Sinema şirketine mensup olduğu halinden anlaşılan gözlüklü, gençten bir adam içeriye girip, herkesin kendisini görebilmesi için pencerenin içine çıktı. Salondaki bütün bakışlar ona çevrilmişti. Bazılarının «susahm beyler» diye bağırmasını, havlamalara karıştı. Bununla beraber salonda bir sessizlik olunca, köpekler de kulak abartılar. Adamın mahcup bir hâli vardı:
— Muhterem arkadaşlarım, dedi. Menekşe film stüdyosuna hoş gel-

Yeni bütçe hazırlandı.. — Gazeteler —

Senir Palaçoğlu

Politikacı — Bu bahk başka balık!

diniz. Sizi burada selâmlamaktan ne kadar memnurluk duyuyorsam, şimdi anlatacağlarımın ötürü de o nisbette üzgünüm...

Efendim, bizim Recai bey adında bir arkadaşımız vardır. Şakayı pek seven bu arkadaşımız, dün akşam kafayı biraz çektikten sonra, bizlere bir oyun yapmak için, gidip gazetelere o ilânı vermiş. Bugün Nisanın biri olduğu için, bir çeşit nisan balığı yutturmak istemiş. Bizler, adı geçen şekilde bir film çevirmediğimiz gibi, bu filmde rol alacak köpek de aramış değiliz. Bütün mesele, bir arkadaşımızın, nisanın birinci gününü vesile sayarak küçük bir şaka yapmış olmasından ibarettir. Köpeklerinize beraber sizleri buraya kadar yorduğumuz için, müessesemizin adına tekrar tekrar af diler ve bu arkadaşımızın küçük şakasını başışlamasını rica ederiz!.. Hepinizi saygı ile selâmlarım efendim..

Salonda ilkin bir sessizlik oldu. Sonra homurtular, daha sonra bağırmlar başladı:

- Böyle şaka olur mu be yahu?..
- Utanmak yok mu sizdeeee?..
- Köpeklerimize bu kadar eziyet etmiye ne hakkınız var?..
- Dünya kadar masraf ettik de buralara kadar geldik..
- Asıl köpek sizin arkadaşınız Recai beymiş!
- Yuh ulan.. Yazıklar olsun size beeee!...
- Vurun köpoğlu köpeklere...

Kalabalık iyice galeyana gelmişti. O sırada, azılı köpeklerden birinin sahibi, köpeğin tasmaşını çözererek, gözükülü adamı işaret etti:

— Tut Şerlok.. Tut tut!..

Köpek, yay gibi yerinden fırladı. Adamın paçasından yapıştığı gibi pantolonunu çekiştirmeye başladı. Gözlüklü adam, ilkin hayvanla başa çıkabileceğini sandı. Fakat Şerlok dişlerini kumaşa iyice geçirmişti. Adam kendini kapıdan yana attı. Güç halle kapıyı açacağı sırada, köpek, pantolonu aşağı alıverdi.

Ekmekler 35 gram küçüldü... — Gazeteler —

İşcan — Haydi, bir lokma daha ısır!

Çıplak bacaklarıyla, içeri kaçarken bir yandan da bağıyordu:

— İmdaaaat.. Can kurtaran yok mu?..

Galip köpek, ağızında, kopuk askısını sürüye sürüye getirdiği pantolonu efendisine teslim etti. Homurdananlar arasında bu manzaraya gülenler de vardı. Yalnız Hase-ne Hanımın çenesini bıçak açmıyordu. Yolda gelirken beş bin lira üzerine pek çok hayal kurmuştu. Onların boşa gitmesine üzülmüyordu. Bedriye'yi dürttü:

— Yürü kız!.. Dedi.. Sana uydum da, buralara kadar geldim...

— Benim ne kabahatim var anne-ciğim?.. İlânı gördük geldik.. Sırf biz değiliz ki.. Aldanan bunca insan var burada..

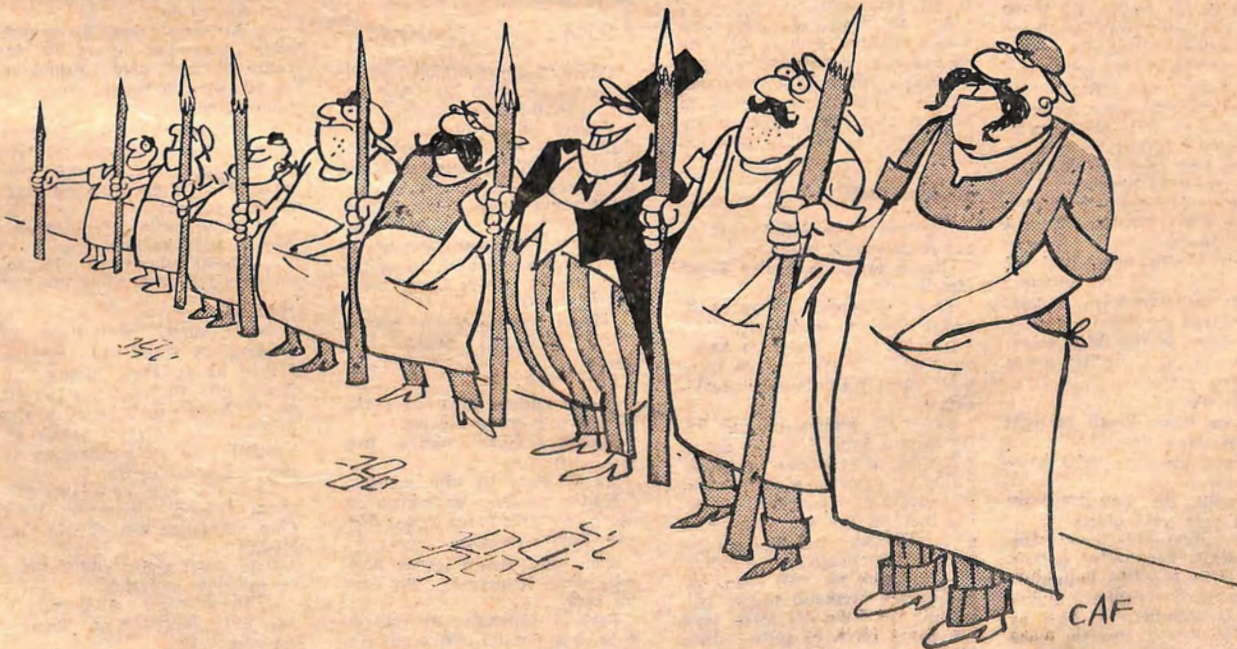
— Herifin suratını görmedin mi?.. Meymenet yok.. Ama kabahat onda değil, gene bizde.. Herif zaar seçme girecek ki, ahaliyi aldatmakla işe başlıyor.. Haydi yürü de, bulgur pilâvını ateşe koyayım...

Adnan VELİ

Oyun

Çıktıkları turneden daha perişan döndüler. Kumpanyanın müdürü:

— Sormayın başımıza gelenleri, dedi... Hangi kasabaya vardıkça karşımıza Osman Bölük-başı çıktı... Kim gelir para verip de oyun seyretmeğe?.. Biz bile takım taklavat her gün onu dinlemeye gittik de açlığımızı unuttuk biraz!

— Bizim için her gün nisan bir!

PAZARTESİ :

Haftanın en önemli olayı hiç şüphesiz ki Zonguldak'ta işçilerin başına gelenlerdir. Bu acıklı hikâyenin ertesi günü sorumlu Bakan'lar:

— Bu işde komünist parmağı vardır... deyip çıktılar işin içinden.

Doğrusu olayların gidişine bakılırsa bizim hınzır komünistlerin bizim yetkililere yardım etmeye çalıştıklarına inanmak gerek. Çünkü nerede bir kötü olayın hesabı sorulsa büyükle-

- Komünistlerin işi... diyorlar.
- Fiyatlar yükseliyor!
- Komünistlerin işi.
- Ahlak bozuluyor!
- Komünistlerin işi.
- Geçim zor!
- Komünistlerin işi.

Güzel Sanatlar Akademisi yanar. Üsküdar vapuru batır. Bahâlide infilâk olur. Ankara Kapalı Spor salonu çöker, yolsuzluklar birbirini kovalar, bütün ekicisi perişan olur, plân yürümez...

Hepsi komünistlerin işi. Ama bir de başarı oldu mu arada... O zaman yetkililerimiz kocaman göbekleriyle meydana atılıp:

— Bizim işimiz... diye çıkıverirler ortaya.

Hani şu komünistler, Hızır Aleyhisselâm gibi, sorumlu kişilerin imdadına yetişmeseler hazretler ne yapacaklar bilemeyiz! Cin işi, Japon işi, bunu yapan iki kişi... denirdi eskiden, şimdi galiba dünya değişti.

Cin işi, Japon işi, bunu yapan iki kişi, birisi komünist kişi... diyecekiz.

Öteki kişinin kim olduğunu pek bilemiyoruz ama, işlerin mesuliyetinden tereyağı gibi sıyrılmasını bildiğine göre akhevalı bir kişi olacak herhalde!

SALI :

Zonguldak'ta işçiler günde 60 kuruş için canlarını tehlikeye atıyorlarmış, bizim çok sayın milletvekillerimiz de avıtlarını az bulmuşlar gene. Şimdi 5550 lira çıkarılabilecek uğrasıyorlar.

Eğer bu satışları siz okuyuncaya kadar dileklerini gerçekleştirenlere hıttave 23 milyon lira-lık bir vük daha binecek.

Bütün bunları gazetelerde okudukça meşhur Kâtibim türküsü geliver aklımıza:

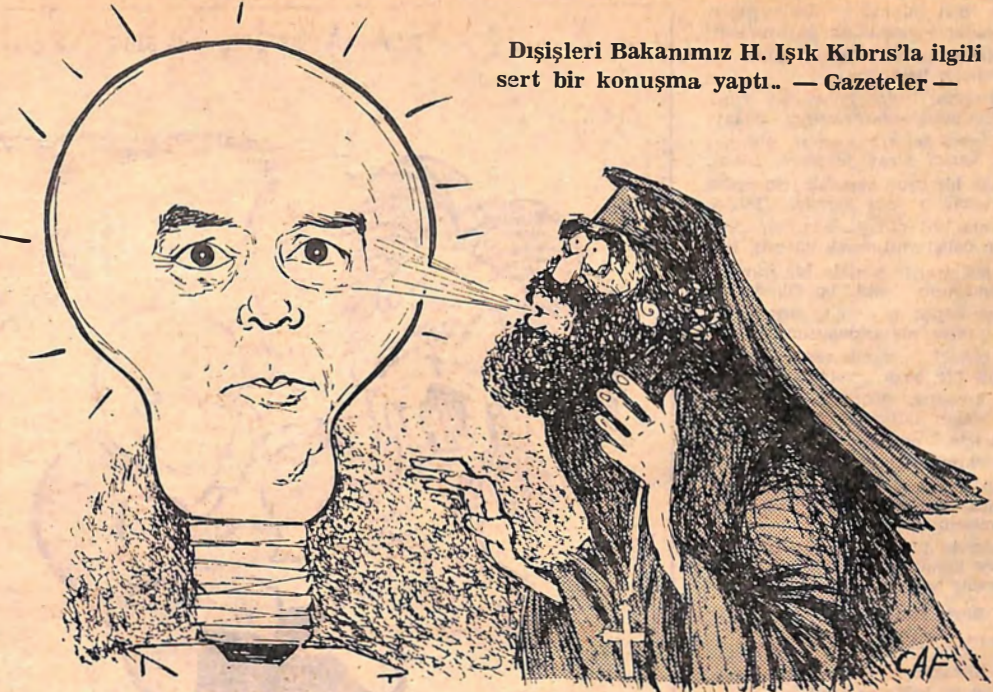
Kâtib benim, ben kâtibin el ne karışır...

Çünkü milletvekillerimiz kendi maaşlarını kendileri artırmak yetkisinde. Meclis kâtiplerine: — Yaz kâtip... dediler mi iş kanunlaşır gider.

Bir Frenk: «Her politikacı kendi yalanını yutarken ölür...» demiş. Biz buna bir şey daha katalım:

«Bir millet de politikacısının yalanını yuta yuta ölür!»

Sayın milletvekillerimiz memleketi değil, kendilerini kalkındırmak için Mecliste bulunduklarını sanıyorlar galiba... Şunun şurasında seçimlere de yedi ay kaldı. En önemli mesele maaş meselesi mi şimdi!..

Makarios — Üflemeyle söneceğe benzemiyor!

ÇARŞAMBA :

İsmet Paşa:

— «Muhalefetin tadına doyum olmuyor...» demiş.

Demek ki Paşa 1950'den 1961'e kadar on yıl muhalefetin tadına doyumadı... ki daha da ister.

Eski bir Başbakan da: — «İktidar ateşten bir gömlekmış...» demişti.

Ateşten gömleği çıkarıp da muhalefete geçen İsmet Paşa'nın derin bir nefes almasına şaşmamalı.

Politikacının kimisi muhalefetin tadına doymaz, kimisi iktidarın tadına... Bunu pek olağan bulmak gerekir.

Ama bir çeşit politikacı var ki o da:

«Devlet malının tadına doyum olmuyor...» felsefesinde.

İşte bu tipin köküne kibrit suyu ekmek için elimizden ne gelirse yapmalıyız.

Ama mübarek «Devletin malı deniz, yemiyen domuz» diye diye o kadar beslenmiş, o kadar büyümüş, ortalığı o kadar dalarıyla budaklarıyla sarmış ki köküne ekeceğimiz kibrit suyunu Tekel İdaresi bile yetiştiremez.

PERŞEMBE :

Hürriyet gazetesinde çok önemli bir yazı gördük:

«Kadın erkekten hediye kabul etmeli mi?»

Yazıyı okuyunca anlıyoruz ki kadın erkekten ancak çiçek, kupa, şeker gibi hediyeler kabul etmeliymiş. Başka çeşitten hediyeler türlü yorumlara yol açabiliymiş.

Şimdi bu yazıyı okuyan hanımlarımız tabii bundan sonra çok dikkatli olacaklar ve kendilerine astragan veya vizon kürk, son model bir Chevrolet, bir de nız motörü, bir apartıman katı gibi hediyeler vermeğe çalışan erkekleri mahcup edeceklerdir.

— Şekerim ne ayıp ettin, bir kadına hiç otomobil hediye edilir mi? Git bana bir kupa veya bir buket çiçek al getir... diyecekler.

Eh... Mademki muşeret bunu gerektiriyor kadınlarımız bu suretle pahalı hediyeleri reddedecekler...

Biz de böyle hediyeleri kadınlara teklif etmekten kurtulacağız.

Ah şu muşeret kaideleri keşke her yerde erkeklerin imdadına böylece yetişse...

Ama kendisine vizon bir manto, veya bir son model otomobil hediye edilen kadın gerçekten muşereti düşünür mü dersiniz?

Hani apartımanda yangın çıkmış, itfaiye neferi merdiveni pencereye dayamış. Ama küçük hanım:

— Bir parça bekleyin de hazırlanayım, bu kılıkta pencereye çıkamam... diyor.

Yangında ve hediye muşeret kaidelerini düşünecek hanımlarımızın sayısı ne kadar? Bilen varsa bildirsin!

CUMA :

Dünya Sağlık Teşkilâtı ortalığı velvelaye veren bir rapor yayınlamış. Bu rapora göre:

«Sigara öldürüyormuş...»

Günde on sigaradan fazla içildi mi, ne böbrek kalyormuş, ne de karaciğer...

Sigaranın hepsi zararlı imiş, filtrelisi de, filtresizi de... Hatta sekiz saat sigara dumanıyla dolu bir odada çalışan kimse tipik günde on sigara içmiş kadar zehirlenirmiş.

Durum incelendiğinde görülecek ki sigaradan hepimiz ölüyoruz.

Peki çare?

Çareyi bilmem ama bir Lâtince söz pek hoşuma gider:

«Doğar doğmaz ölmeye başlar insan!»

Bu ne demektir bilir misiniz? Sigara içmeye başlayınca ölmeye başlamaz insan, doğar doğmaz ölmeye başlar...

Ama kimi sigara içerek ölmüş, kimi içmiyerek... Bir fark mı var?

Fark bulamıyanlar içmesin sigara, bulanlar da içip keyiflerini ölsünler. İş bu kadar basittir.

CUMARTESİ :

Plânlama uzmanı Tinbergen:

— İki yıllık kalkınma oranı yüzde 6,2 dir... dedi.

Alican ile Demirel buna itiraz ettiler:

— Hayır, 6,2 değil, 3,9 dur.

İşe öteki politikacılar ve uzmanlar karıştı. Kavga gürültü kıyamet. Ama uzmanlardan biri:

— Bu işleri hesaplamak bir teknik ve bilgi işidir. Politikacılar çizme'nin boyunu geçmesinler... dedi.

Doğrudur bu iddia. Politikacılar uzmanların verdikleri dışında rakam icat etmek hastalığını bırakmalı. Kendi bilgilerini yetemeyeceği yerlere el uzatmamalı.

Hem şunu da söyleyelim ki halk bütün bu işlerden bir şey anlamaz. Ve plânın rakamına bakacağına kendi rakamına bakar. Kalkıp da:

— Hüsamettin bey, siz ne dersiniz kalkınma oranı 6,2 mi, yoksa 3,9 mu?.. diye sorulduğunda Hüsamettin bey'in cinleri tepesine toplanır:

— Ben onu bilmem, bakkala geçen aydan 30,60 kaldı. Bu ayın şu gününe kadar da 47,50 toplandı. Kasaba ise 29,25 var. Terzi 86,75 istiyor!

Ve Hüsamettin beyin rakamları da kesindir hani...

— Politikacılarımızın bu rakamlara bir diyecekleri var mı?

PAZAR :

Cemal Gürsel yerli film yıldızlarımızın vergilerini affetmiş. Maliye ile aralarını bulmuş. Bindiği gibi Maliye Vergi Dairesi yerli film yıldızlarımızı yüz binlerce lira vergi tahakkuk ettirmişti... de yıldızlarımız ve jönerimiz üzülüyorlardı.

Sayın Gürsel'in yıldızların vergisini kısmen indirmesi Yeşil Çam sokağında pek olumlu karşılandı.

Hele güzel kadın yıldızlarımız ve yakışıklı jönerimiz:

— Bizde zaten Allah vergisi var, kul vergisine ne hacet... diyorlar.

Hakkı gibiler değil mi?...

● Cevat Fehmi Başkut

İBRET AYNASI

Dilenciler

YAZIŞLARI müdürü, röportajları ile dikkati çeken genç muhabire:

— Gazetede okumuşsundur, dedi. Ankara'da bir mahkeme mubaşiri, iş saatleri dışında sokakta dilenirken yakalanmış. Bu konuda her sınıf halk ile konuşmanı istiyorum. Ne diyecekler bakalım. Her meslekten, her yaştan insanları olsun. Açık adreslerini almayı unutmam, hattâ yanlarında resimleri bulunanların resimlerini de..

Muhabir, delikanlıyı mektep kapısında yakaladı. Birisini bekliyor olmalı idi. Gazetecinin suali karşısında ağzını çarpıttı:
— Vay namussuz vay, dedi.
— İyi ama delikanlı, hüküm vermekte biraz acele etmiyor musun? Adamın dört çocuğu varmış, aldığı maaşla geçinmiyormuş.

— Başka iş mi yokmuş, Abi?
— Meselâ?
— Meselâ stadlarda, sinema kapılarında bilet karaborsası yapsın, birkaç paket Amerikan sigarası, bir de torba uydurup taksi duraklarında tombala çek-tirsin. Herhalde dilencilikten ve dilencilerden nefret ederim ben.

Gazeteci uzaklaştıktan sonra delikanlı beklediği adamla karışlaştı. Bu mektep kapısından çıkmakta olan tarih hocası idi.
— Hocam, dedi, bütünlemeye giriyorum. Çoluğunuzun çocuğunuzun başı için bana yardım edin. Gececek not vermezseniz babam beni evden kovacak. Ser-seri olup sürüneceğim. Allah ırzası için, ne olursunuz?

Muhabirin seçtiği ikinci adam, mesleğe yeni başlamış bir avukattı. Onu yazhanesinde buldu. Genç hukukçu bilgiç bilgiç başını salladı:

— Himmni, dedi, ceza kanununun 544 üncü maddesi sarıhtır. Bir adam dilencilik ederken tutulursa bir haftadan bir aya kadar idare-i Hususiye veya belediye işlerinde boğazı tokluğuna çalıştırılır. Sanık mahkeme mubaşiri olduğu için hâkim tabii azamî cezaı verecektir. Doğrusu ben bunu az bile bulurum. Azizim, düşün, hem adalet makinesinin en mühim bir kolunda vazife yap, hem de şuna buna avuç aç... Olur rezalet mi bu?

Muhabir kapıdan çıkınca avukat milyon karınpederine yazmakta olduğu mektuba devam etti:

«Velinimetim, ayaklarınızın altını öpeyim, yaptığım cahilliği affedin. Dün gece Kulüp'te 30 000 lira kaybettim. Eğer bu parayı 24 saatte vermezsem ailemizin şerefi, namusu mahvolacak. Merhametinize sığınıyorum. Bana mübarek elinizi uzatın. Yemin ederim, bir daha Kulüp'ün kapısından dahi bakmayacağım. Başınızın, sözünüzün sadakası olsun.»

Muhabir eczaneden çıkmakta olan şişman, traşı uzamış, hırpani kılıklı memurun karşısına dikildi.

— Mahkeme muhabiri dilencilik etmiş, ha? Gözü kör olsun, asmalı bu keratayı... Bizim canımız yok mu birader? Hem 400 kâğıt alıyoruz, hem de şeref ve

Çetin Altan — Biraz eteğini kaldır bakayım... Yooook, ben evimde Amerikan bezi giyen hizmetçi istemem!

haysiyetimizden fedakârlık etmemek için var gücümüzle dişimizi sıkıyoruz.

Ayrıldılar. Memur yorgundu ama neş'eliydi de.. Sabahleyin kalem şefinin evinden istedikleri bakkaliye malzemesini aldıktan sonra sevgili âmirinin saygıdeğer kayınvaldesinin artık ithal edilmediğini söyledikleri ilâcını bulmak için taa Şişli'den Yedikuleye kadar bakmadığı, sormadığı eczane bırakmamıştı. Ayakları sızım sızım sızıyordu ama nihayet mahut basur merhemini bulmuştu ya... Hem yürüyor, hem de kendi kendisine söyleni-yordu:

— Cadaloz pek sevinecektir. Artık benim terfi meselesini kendisine açarım. Şef, kaynana-sının bir dediğini iki etmez. He-le etsin... Evinde rahatı, huzuru kalmaz alimallah... Belki de ana-kız bir olup kendisini evden atarlar. Karının ayaklarına kaparı- rım. Biraz ağır gibi yaparım. Hakikaten ağlasam da ne çıkar? Beş çocuğumla süründü-ğümü söylerim. K.....ci karı benim yalnız bir tane çocuğum olduğunu biliyor mu acaba? Yok canım, nereden bilecek?

Büyük sanayici bugün evinde hiç de bürosundaki asık suratlı, nobran adam değildi. Sık sık kahkahalar atıyor, hizmetçilerle şakalaşıyor, her halile çok neş'eli olduğunu anlatıyordu. Muhabiri 40 yıllık dostu imiş gibi karşı-ladı.

O'nun bu taşkın sevinci sebepsiz değildi. Üç ay evvel karısı sofrörü ile kaçınca dünya bıca-reye zindan olmuş, yemeden, içmeden kesilmişti. Nihayet kadın geri dönmüş, Büyük Sanayici de kendisini affetmişti.

Gazetecinin sorduğu sual üzerine adam, bir an ciddiyetini takındı:

— Bu, bir türlü çözemediğimiz ekonomik problemin neticele-rinden biridir, dedi. Krediler bu kadar kısırlırsa elbet işsizlik artacak, elbet dilencilik ve dilenciler çoğalacaktır. Ama ben, ne olursa olsun, insanlık haysiyeti namına, dilencililiği hoş görmem.

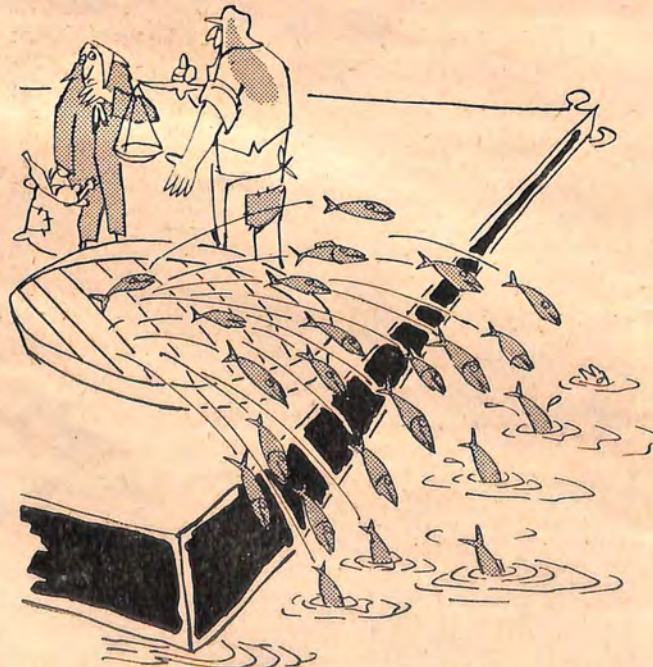
Gazeteci koltuğunda hediye edilen viski şişesi olduğu halde kapıdan çıkınca Sanayici ılık galarak yatak odasına doğru yürüdü. Genç kadın aynanın önünde gözlerini boyuyordu. Adam:

— Karıcığım, dedi, sana ne istersen alayım, ne kadar para istersen vereyim, ne emredersen yapayım, ama bunlara karşılık, ne olur, sen de beni biraz sev. Bak, ayaklarına kapanarak yal-varıyorum, senin muhabbetine muhtacım. Allah, Lillâh aşkına beni reddetme...

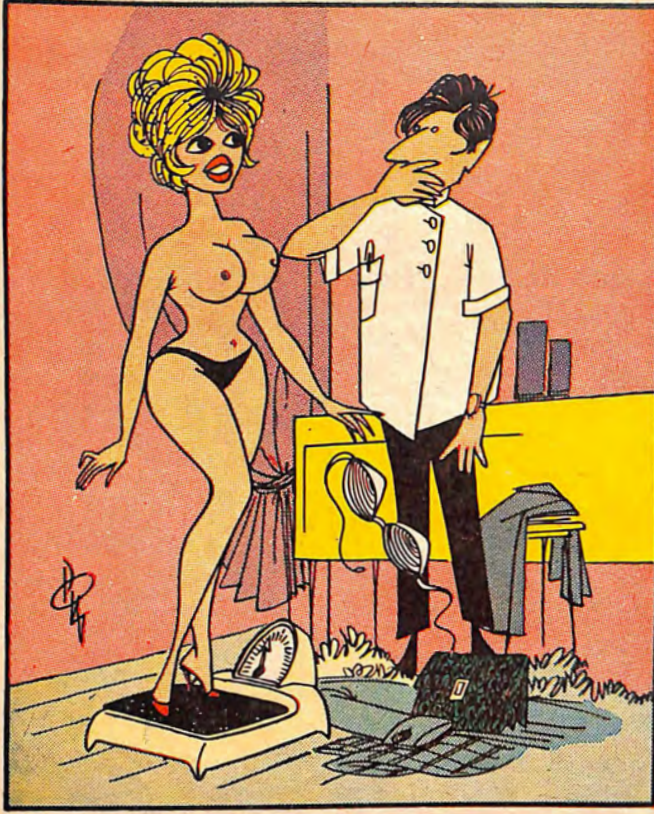
Muhabir gazeteye dönünce yazışları müdürü emretti:

— O yazı yarına kalsın. Patron bugün, tiraj böyle düşmekte devam ederse gazeteyi kapatır- rım, dedi. Ters herifin biridir, yapar mı, yapar. Sen şimdi otur, okuyuculara tesir edecek bir yazı yaz. Malzeme fiyatları- nın günden güne arttığını, buna rağmen millet yolundaki vazife-mizi eksiksiz yapmaya devam ettiğimizi acıklı bir dille anlat: «Muhterem okuyucular», de, «aziz okuyucular»de, ve yazının sonunu gazetemizi okuyun ve okutun, diye bağla. Ama kuru olmasın bu cümle, ha, dokunak- lı olmalı. Okuyucunun gözlerin- den yaş gelmeli.

Cevat Fehmi BAŞKUT

— Ne kadar istiyorsun teyze?... Nisan balığı bunlar!

- Bu kadar ağır olduğunuzu bilmiyordum...
- Elbet... Ben hafif kadın değilim!

Çalışı Dolanmalı!

Eski değer kalmamış ne sözde, ne yeminde,
Kimi gadre uğramış, kimi zevk âleminde.
Bir belâya çatmamak istersen son deminde,
Azgınlığı bırakıp bir parça uslanmalı,
«İte dalanmadansa çalışı dolanmalı!»

Kursak işi çözülmez kalem, defter, kitapla,
Mide boru değil ki ilgisi olsun çapla,
Kimisi deve yutar, kimi doyar bir kapla!
Yine sosyal adalet hâmisini tanımalı,
«İte dalanmadansa çalışı dolanmalı!»

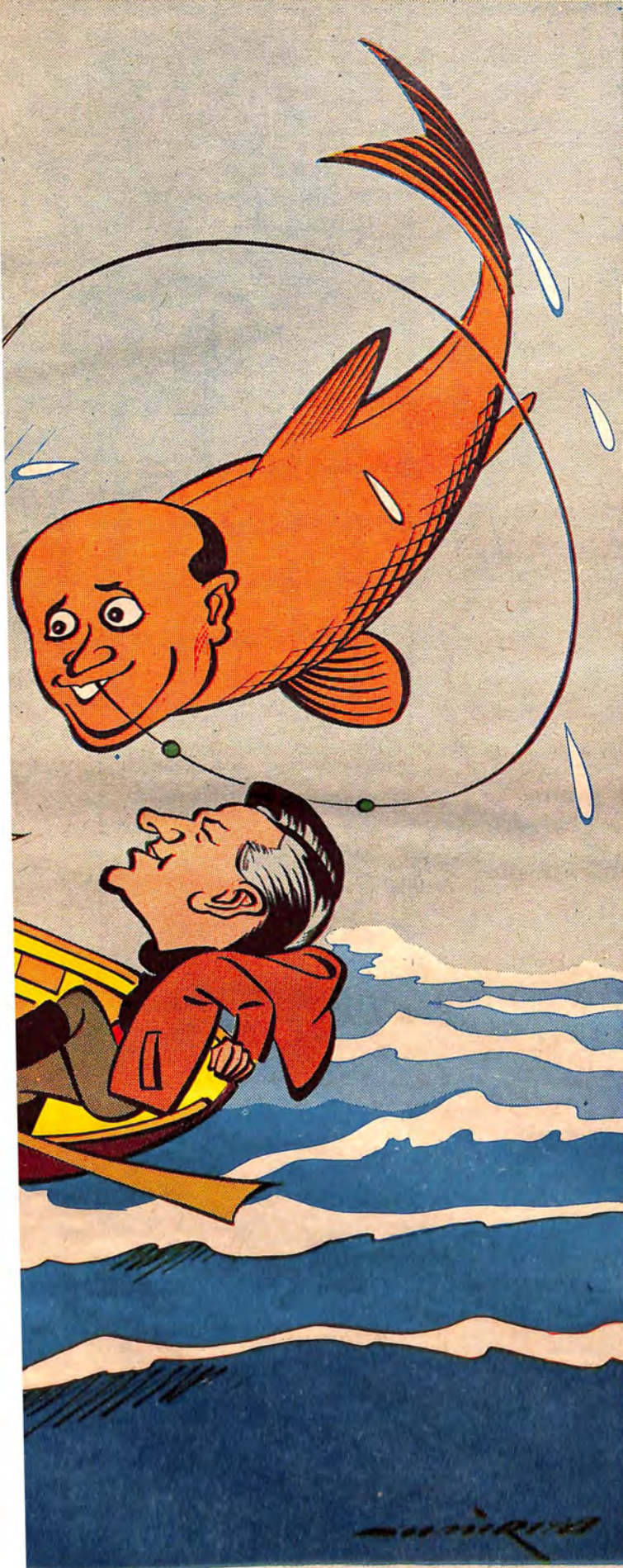
Toplum düzeni böyle ayarlanmış bir sefer,
Kiminin odasını ısıtır kalorifer,
Kiminin soğuklardan yüzünde kalmamış fer,
Evi yok, anbarı yok, yoksul neylesin malı?
«İte dalanmadansa çalışı dolanmalı!»

Dürüst iş görenlere meczup der, ebleh deriz,
Acayip söylevlere hep birden «Peh, peh!» deriz,
Herkes Kadillak sürsün, biz eşeğe «Deh!» deriz!
Geçim için her çeşit vasıta kullanmalı,
«İte dalanmadansa çalışı dolanmalı!»

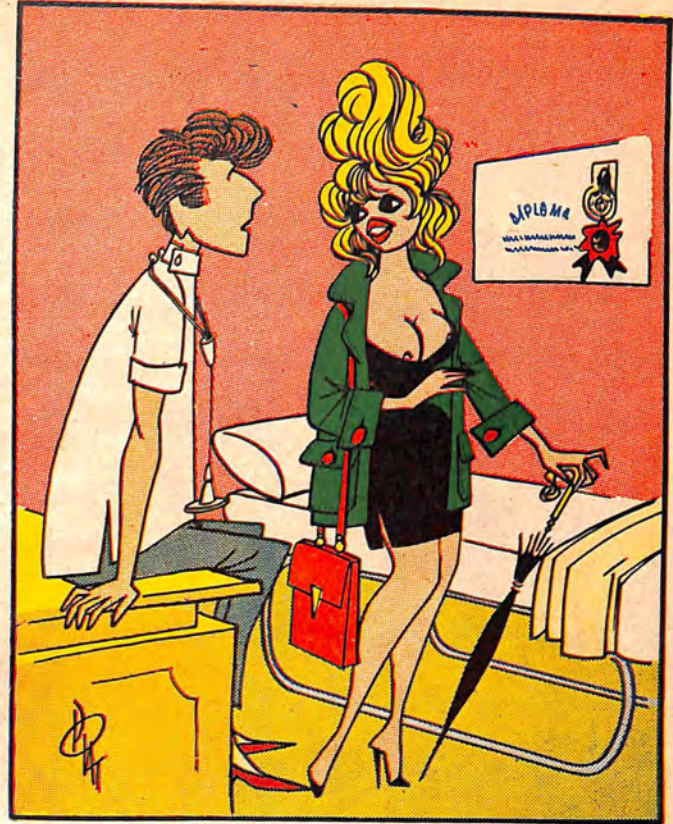
Tahakkuku şart değil herkese söz vermeli,
İtibar görmek için sık sık çam devirmeli,
Yanmasın diye kazı boyuna çevirmeli,
Mağrur ol, âlem seni büyük adam sanmalı,
«İte dalanmadansa çalışı dolanmalı!»

BİR NİS.
İnönü — Bre aman, sandalı alt

KASI :
cek... Bu balık başka balık!

— Affedersiniz, bugün muayene günüm değil...
— Aman ne iyi... Zaten ben de hasta değilim!

Çalıyı Dolanmalı!

Bu kadar titremezdik mevsim sıcak olsaydı,
Bizi evde bekliyen dolgun kucak olsaydı,
Ne olurdu borcumuz hep alacak olsaydı?
Bunun için de çare kafa dumanlanmalı,
«İte dalanmadansa çalıyı dolanmalı!»

* * *

Hepimiz öğrendik ki: Bu sözler tekerleme,
Hepimiz diyoruz ki: «Boşuna bu terleme!»
En zararsız davranış koltukta şekerleme!
Yalnız İsrail Sur'u çalarken uyanmalı,
«İte dalanmadansa çalıyı dolanmalı!»

* * *

Bahtına çıkan buymuş, kız olmazsa dul olsun!
Balayı sirke ayı.. Hazır bir bavul olsun!
Bu iş ister nizami, isterse faul olsun!
Mademki lâdes tuttun bile bile kanmalı,
«İte dalanmadansa çalıyı dolanmalı!»

* * *

Güzellerin boynunda bir süs olur ısırk!
Bunu yapamıyorsan adın kalır pısırk!
Memnû meyve toplarken lâzım değildir sırk!
Ellerin titremeden her yana uzanmalı,
«İte dalanmadansa çalıyı dolanmalı!»

* * *

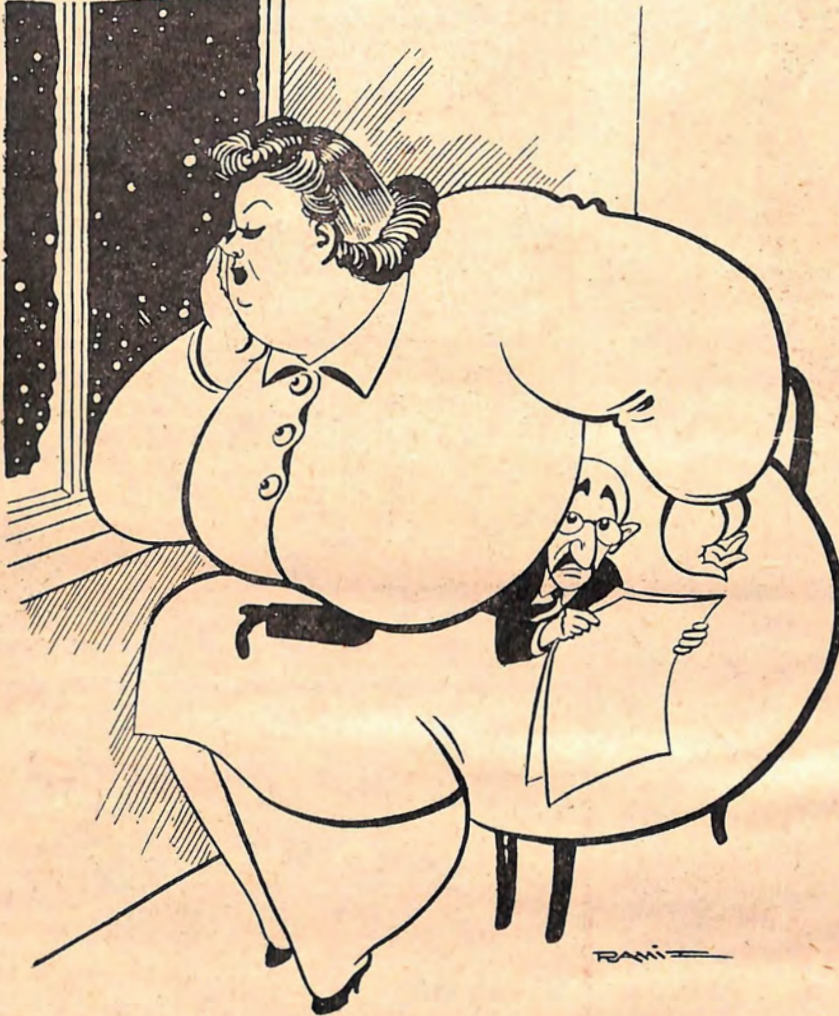
Politikada, aşkta aldatmak mübah sanki!
İnanç karşılığında az giydik külâh sanki!
Bir de övünmezler mi doğmuş ta refah sanki!
Sigaraları için sakalımız yanmalı,
«İte dalanmadansa çalıyı dolanmalı...»

Salâhattin KUTLU

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Kocası — Soğuklar her tarafa şiddetlenmiş... Allah yardım etsin bu kışta kıyamette ısımacak yer bulamıyanlara!..

— Bu delikanlıyı çok seviyorum Necla. Görgülü, okumuş biri olmadığı muhakkak; belki Uzunçarşı esnafından bir adam. Ama boy bos, kaş, göz çok yaman. Sadece akrep kuyruğu gibi bükülmüş, pomadalı bıyıkları hoşuma gitmiyor ki, onu da ben düzeltirim artık..

— Aranızda bir şey var mı?
— Yok ama olacak, ne yapayım baylıyorum ona.

— Güzel ama, ya kocan haber alacak olursa?

— Allah saklasın. Bilirsin ya ben Ahmed'i gözümlü gibi severim, haber alıp üzülmesini asla istemem. Sonra haber alacak olsa zaten beni ya hemen öldürür, yahut ta boşar.

— Öyleyse bu sevdadan vazgeçmelisin.
— Bak işte bu imkânsız; Bu delikanlı benim aşıkım olacaktır.

— Tarifine göre kılıksız bir adam; onun metresi olmak gururuna dokunmayacak mı?

— Ben onu on gün içinde Amerikan sanatçilerinden daha gösterişli yapmazsam yakırlar olsun bana..

— Şimdiye kadar hiç görüştün mü?
— Görüştim de sayılmaz, görüşmedim de. Delikanlının bir özelliği de biraz fazla saf olması. Kaç defa karşılaştık. Gözlerinin ta içine bakarak cesaret verici tebessümlerle güldüm. Bön bön yüzüme bakıp durdu. Nihayet bir seferinde artık iyice arsızlığı ele aldım. «Beyefendi, sizinle görüşmek istiy-

SEÇİLMİŞ HİKÂYE : Acıklı bir aşk dramı

rum; çok dikkatimi çektiniz, lütfen bana bir randevu verir misiniz?» dedim.

— Ne cevap verdi?
— Sırta sırta yüzüme bakıp sustu.

— Aman ne kaba, ne görgüsüz şeyeyi!..
— Kabalıktan, görgüsüzlükten değil; heyecandan olmalı. Tekrar sordum «Benimle görüşmeyi istemiyor musunuz?» deyince, başını salladı. «Yok hani o demek değil ya, hani siz bilirsiniz..» gibilerden bir şeyler mırıldandı. Pek onurlu bir genç olmalı. Acele bir randevu adresi verdim. «Perşembe günü saat on beşte şu karşıkı gazinoda oturup bekleyiniz. Ben buradan geçerim. Beni takibeder-siniz. Aşağı iskeleden bir sandala bineriz.» diye tenbihledim. Genç aşıkım tereddütlü tereddütlü başını yine salladı. «Peki gelip beklerim..» dedi.

— Desene ki yarın onunla randevu günün?

— Evet, bilsen ne kadar heyecanlıyım Neclâcığım!..

Genç kadın, ertesi gün tam saat onbeşte gazinonun önünde otomobilden inmişti. Fakat gazinoya bir göz atınca dehşetle haykırmak için kendini çok zor tuttu. Tesadüf

ÜNLÜLERDEN ANILAR:

Fırsat bu fırsat

Eski Fransız Cumhurbaşkanı-larından Tiyer çok konuşkan, âdeta geveze bir kişiydi. Karşı-sundakilere hiç konuşma fırsatı vermez, kendisi bir teviye ve insanı baktırıcıya kadar konuşurdu. Bir gün dostlarından biri kendisini ziyarete geldi. Uşak:

— Efendim; lütfen biraz salonda bekliyeceksiniz; mösyö Tiyer traş olmaktadır.

Deyince adameğiz:

— Aman beni şimdi hemen yama-na al; ricasında bulundu. Hazır ustura boğazında iken şimdi tam kendisiyle konuşma vaktidir.

Her çeşidi

Ünlü yazar Volter, Fransız Milli Eğitimi için şöyle dermiş: «Bir topluluk ki içinde soylu kişiler, büyük memurlar, papazlar, zenginler, renk renk çeşit çeşit sırma elbiseler giyenler; hattâ bazan Milli Eğitimden anlıyanlar bile bulunur.»

Fark

Bir gün güzel bir genç kız, bi-yoloji bilgini Buffon'a:

— Sayın üstad; öküzlerle boğalar arasında ne fark vardır?

Diye sordu. Buffon oldukça güç durumda kalmıştı. Biraz düşündükten sonra şu kaçamaklı cevabı verdi:

— Kızım; boğalar, şu gördüğün danaların babaları, öküzler ise amcalarıdır.

İyi ki bilmiyoruz

On dokuzuncu yüzyılın çok ünlü Fransız avukatı Marşan'ın bir sözü:

«Hükümet ve mahkeme işleri ile lokanta yemeklerinin ne suretle yapıldığını bilselerdi, insanlar mide öğürtüsünden baş alamazlardı.»

olacak ya, delikanlının oturmakta olduğu masanın yanındaki masada kocası Ahmed bey de gazete okuyordu. Hızla tekrar arabanın içine çekildi. Şöfor:

— Biraz ileriye çek.

Emrini verdi. Ama iş bununla bitmiyordu. Kocasına görünmeden sevgilisini nasıl çağıracaktı? Çağırmadan savuşup gitse, bu sefer delikanlı belki alınacak ve bir daha kendisini görmek istemiyecekti. Ne yapacağını düşünürken, aklına, ona bir iki satırlık bir tezkere yazmak geldi. Bir kâğıt parçasının üstüne alelacele «Sevgilim; dikkatli ol, kocam tam yanındaki masada oturduğu için sana görünemedim; seni iskelede, sandalların durduğu yerde bekliyorum, oraya gel..» diye yazdı; bir çocuğun eline verip gönderdi.

Kâh masanın üstüne bıraktığı piyrol saatine, kâh sokağa bakarak telaşlanan, sabırsızlanan delikanlı; çocuğun eline tutuşturduğu kâğıdı aldı. Elinde üç beş kerre evirip çevirdi. Başını sağa sola salıyorsa, kâğıdını kaldırıp indiriyor, akrep kuyruğu büyüklüğünü çektiyordu. Nihayet karar verdi. Yerinden kalktı. Yanındaki masada oturan Ahmed beye yaklaşarak, mahcup ve edepli bir tavırla, elindeki kâğıdı uzattı:

— Bey; dedi. Sana zahmet ama şu kâğıdı bir okuyuver hele; biz okumasını yazmasını bilmiyoruz de..

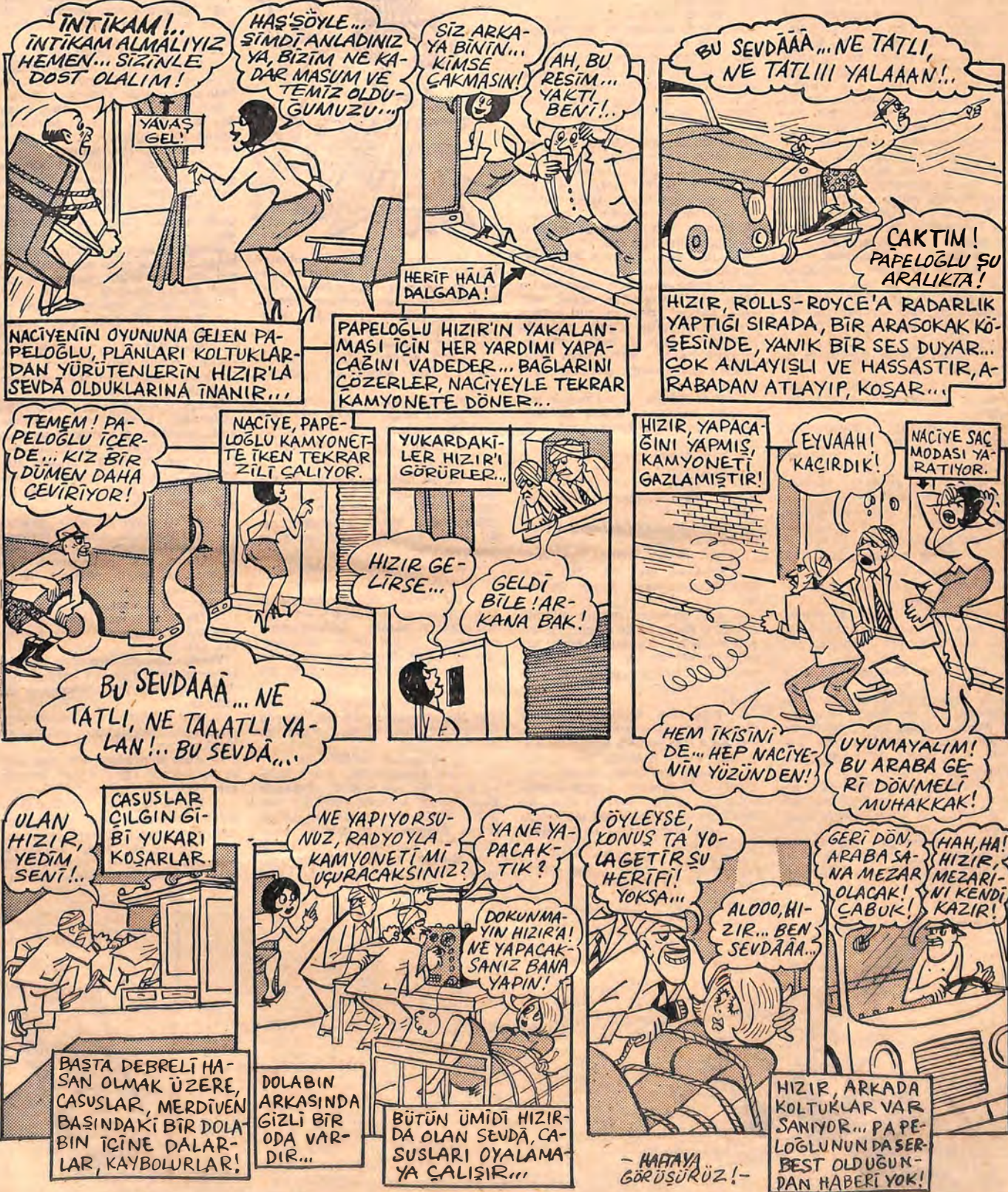
Yıldız Böceği

Hızır Hafiye

Casuslara Karşı

BU SAYIDA
Şarkılı Firar!

Gelecek sayıda :

Ölmek var, dönmek yok! — İşin esası sırdır, geri kalanlar dırır... — Bir şey patladı, Hızır atladı, düşman çatladı!

KORKUNÇ

Mark Twain'den bir HİKAYE :
Bir Gece
ÇEVİREN: Gülçinçek

MİSTER Mac Williams, doğrudur diye ısrar etti; gök gürültüsü insan denilen mahlûku en çok korkutan seslerden biridir. Fakat bilhassa kadınları... Bazan küçük bir köpekte de görülür... Bu öyle acıip bir şey ki, insanın dizleri kesilir, boğazı kurur; şeytanın, hattâ farenin gözünün içine bakabilen bir kadın, gök gürültüsü ile şimşegi görünce yığılır kalır. Evet, ne diyordum... Bir gece nereden geldiğini kestiremediğim bir sesle uyandım; beni çağırıyordu: «Mortimer, Mortimer.»

Gözlerimi açıp sağa sola bakındım. Sonra karanlıkta el yordamı ile yürümeye çalıştım. Bir yandan da karıma sesleniyordum:

— Evangelîne, sen mi çağırırdın? Bir şey mi oldu? Neredesin?

— Ayakkabı dolabındayım... Bu korkunç bir fırtınada uyumaktan utanmıyorsunuz!

— Uyumanın utanılacak bir şey olduğunu ilk defa duyuyorum. Senin de aklın bazan gidip geliyor galiba...

— Ne kalın kafalısın Mortimer, ne kalın kafalı!

Dolabın içinden bir hiçkırık sesi duyunca söyleyeceğim şeyden vazgeçtim.

— Özür dilerim şekerim; seni kırmak istemezdim. Haydi gel artık...

— Mortimer...

— Allahım sen sabır ver. Ne var, ne oluyor sevgilim?

— Yoksa daha hâlâ yatağından çıkmadın mı?

— Yoo, çıkmadım...

— Çabuk çık diyorum; beni dinle, çabuk çık. Bana ve çocuklara acımıyorsan, bari kendine acı...

— Ama, hayatım...

— Konuşmağı bırak Mortimer. Kaç defa söyledim, fırtınalı havalarda yataktan daha tehlikeli yer yoktur!

— Hay Allah, karıcığım yatağımda değilim. Şimdi ben... (tam bu sırada dışarıda çakan şimşek odayı aydınlattı; bir an sonra korkunç bir gök gürültüsü ile ev âdeti yerinden oynadı; madam Mac Williams da ayakkabı dolabında çığlık üstüne çığlık atıyordu.)

— Görüyor musun Mortimer, görüyor musun? Ah ya Rabbim, böyle bir zamanda küfür etmeğe nasıl cesaret ediyorsun?

— Küfür falan eden yok hanım. Hem bütün bunlar ben küfür ettim diye olmuyor ya... Ağzımı aç-

masam da olacak. Sen okumuş, mektep görmüş kadınsın, bilmez misin ki bulutlardaki pozitif negatif elektrikler...

— Haydi bakalım, sen ilmi konferanslarına devam et; en olamayacak yerlerde ukalalık damarın tutar. A adam, damda paratoner olmadığını biliyorsun. Karınla çocuklarının sonu Allah'ın elinde... Eğer o acırsa... Ne yapıyorsun? Kibrit çakmış... A, sen delisin galiba!

— Bu kadar şaşılacak ne var? Oda yedi kat yerin dibi gibi karanlık, şöyle bir önümüzü görelim...

— Söndür şunu diyorum. Ay, beni deli edeceksin... Işığı nerede görürse yıldırım oraya düşer, bilmiyor musun? (Şşıttt... Kraşş... Buumm...) Ah, duyuyor musun? Yaptığını beğendin mi?

— Allah Allah... Canım, kibrit çakıldığını işitince düşen yıldırımın hiçbir kitap yazmıyor. Eğer benim böyle bir kaabiliyetim varsa, bari onun bunun dâvasını bir kenara bırakıp, sirklerde gösteri yapmağa gideyim... Ama ya bunun gibi nişangâha isabet ettiremeyen yıldırımlara rastlarsam, şöhretim suya düşer...

— Tam ölümle burun buruna gelmişken söyleyecek şeyler mi bunlar? Ah, Mortimer ölürlen bile hâlâ işin alayındasın!

— Kim demiş öleceğiz diye?

— Mortimer!

— Ne var?

— Bu akşam yatarken dua ettin mi?

— Şey, edecektim de, şeyimi bulamadım...

(Bzzz... Bum... Paat...)

— Artık her şey bitti... Sen zaten hep unutulmayacak şeyleri unutursun...

— Ama yatarken ortalık sakindi. Ne bulut vardı, ne de rüzgâr. Benim unutkanlığım yüzünden böyle bir felâketin olacağı hiç aklıma gelmemişti. O zelzeleye sebep olduğum günden beri her gece dua ediyordum...

— Biliyorsun, birkaç sene evvel de sarı humma salgını vardı...

— Ama sarı humma bizden binlerce kilometre uzaktaki bir şehirde etrafı kasıp kavurdu. Zelzele ben ahırdayken olmuştu; onda suçum olduğunu kabul ederim ama, bu sarı humma meselesinde hiç rolüm yok. Artık dünyadaki bütün kötülüklerde de...

(Bummm... Bummm... Paat... Güm...)

— Ah, sevgilim, hayatım, muhakkak bir yere düştü. Mortimer, yarın bu dünyada olmayacağız. Allahın önünde hesap verirken burada söylediğin şeyleri iyi hatırla...

— Evet, yine ne var?

— Sesin şeyden geliyor... Mortimer! Yoksa şöminenin yanında mısın?

— Evet oradayım, ne olacak?

— Çabuk çekil. Ninelerimiz bile söylerdi, yıldırım bacadan girer, bilmez misin? Şimdi nereye gittin?

— Pencerenin önündeyim.

— Ah, ya Rabbim, sen bu adama akıl ver... Küçük bir çocuk bile fırtına varken pencerenin önüne gidilmediğini bilir. Mortimer, nedir, nedir bu takır tukur yerinden oynayan şey?

— Benim, canım, pantolonumu giyiyorum.

— Bu havada defileye hazırlanır gibi giyinmek... Yünün elektriği çektiğini iki paralık fizik bilgimle biliyorum. Dünya altüst olmuşken, sen de çabuk ölmek için ne varsa yapıyorsun... Ne, bir de şarkı mı söylüyorsun?

— Ne olurmuş şarkı söylersem?

— Ne olurmuşu var mı, havada titreşimler olur, bu da... Niçin kapıyı açıyorsun?

— A, ne yapsak kabahat be...

— Ayol kuranderden çok yıldırım çeken bir şey yoktur. Dikkatle kapa. Şimdi hepimiz yerle bir olacağız. Böyle zamanlarda bir deliyle odaya kapanmak ne felâket. Mortimer, ne yapıyorsun?

— Musluğu açtım. Burada kapı kapalı, baca tıkalı. Sıcak bastı, şö-

le elimi kolumu bir yıkayıp serinliyeyim.

— Bir bu eksikti. Elektrik sudan geçer. Musluğu kapa... Artık bizi hiçbir şey kurtaramaz... Bana öyle geliyor ki... Mortimer, neyle meşulsün?

— Allah kahretsin, şu baş belası tablo düştü.

— Duvarın yanındasın ha... Ya yıldırım duvara çarparsa... Çekil oradan... Bir de üstelik küfür ettin ha?... En sevdiklerin korkunç tehlikeler içindeyken günaha girmenin sırası mı?

— Ah, nasıl da unuttum?

— Şimdi olsaydı odanın ortasına serer yataydın. Bari yanıma gel de, başına yeni işler açmağa kalkma...

Dolabın içine girdim. Ama o kadar dardı ki iki kişinin sığmasına imkân yok... Çıkmak için davranırken karım koluma yapıştı:

— Mortimer, kurtuluşun için bir şeyler yapmalıyım, bana şöminenin üstündeki kitabı getir, şamdama da ver. Ben kibriti burada çakarım. Onda isimize yarayacak birkaç şey var.

Giderken ayağım haliya takıldı, boylu boyunca yere serildim. Ahlayıp oylayarak kitabı verdim; hanım yine dolaba kapandı.

— Mortimer, kim miyavlıyor?

— Benim bildiğime göre sadece kediler miyavlar!

— Kedi mi? Bu korkunç bir uğursuzluk; çabuk onu banyoya kapa. Bu geceyi sağ salım atlatabilirsem, saçlarım bembeyaz olacak...

Dolaptan kesik kesik hiçkırıklar geliyordu. Karanlıkta alnımı, ayağımı, bacağımı çarparak bizim tekerin peşine düştüm, koyduysan bul. Neyse, zar zor yatağın altında kuyruğunu tuttum; çekiştire çekiştire bonyoya kapadım. O sırada karım seslendi:

— Kitap diyor ki: «Bir iskemle-ye çıkıp etrafınızı elektrik geçirmeyen şeylerle doldurun; iskemlenin bacaklarını cam kavanozların içine koymak en tesirli emniyet tedbidir.»

(Bummm... Kraşş... Güm...)

— Duyuyor musun Mortimer, tehlike çok yakınımızda, vakit kaybetme, çabuk ol!

Yatak odasında kavanozu nereden bulayım. Dört tane su bardağı buldum. Yeni emirleri beklemeğe koyuldum.

— Bir de diyor ki: «Elinizdeki yüzükleri, bilezikleri, anahtarları bırakın.»

— Ama dünyadaki tek hazinemizi de yağmur yağıyor diye terkedecek değiliz ya...

— Bence de öyle... Herhalde en saf madenlerden bahsetmek istiyor. Sen şu itfaiyeci şapkanı giysene...

— Allahım, sıcaktan bunalıırken o koskoca itfaiyeci şapkasını giymekten daha feci bir şey olamaz...

Uzun lâfın

Kıtası!

Ama madem kitaba uymak lâzım...
— Karın kısmını da korumak icabediyormuş. Şu senin askerlikten kalma kemerinle kılıcını tak bari...

Dediklerini harfi harfine yerine getiriyordum.

— Şimdi ayaklarını sağlama almak lâzım.. Mahmuzlarını da takıver...

Sabırım yavaş yavaş tükeniyordu; patlamak üzereydim.

— Bak burada ne yazıyor: «Çok tehlikelidir, fırtına esnasında zil ve çan çalmamalı, çan kuleleri yıldırım çekeceğinden...» Yani fırtına varken zil çalmayacak mıymışız?

— Bu herhalde daha çok çan çalan papazları alâkadâr ediyor.. Çalmamaları lâzım, diyor.

— Peki anladım; vaktimiz çok az. Yemek odasında hizmetçiyi çağırduğumuz çan var ya, onu getir. Haydi çabuk ol... Elinden geldiği kadar hızlı çal.

Evimiz küçük bir tepenin üzerindeydi. Yakınımızda başka evler de vardı. Beş dakikadır gücümün yettiği kadar iskemlenin üstüne çıkmış, çan çalıyordum. Bir ara dışarda bir fenerin ışığının gezindiğini farkettim; birisi de homurdanıyordu:

— Yahu ne var? Ne oluyoruz?

Pencerenin aralığında bana acıip nazarlarla bakan bir sürü göz vardı.

Çan elimden düştü, hemen iskemleden indim; çok utanmıştım. Anlatmağa çalıştım:

— Merak edilecek bir şey yok.. Fırtına yüzünden... Belki yıldırımın düşmesine mâni olabilirim diye...

— Fırtına, yıldırım? Siz neler sayıkhıyorsunuz kuzum? Mösyö Mac Williams, biz de sizi akıllı bir adam zannediyorduk. Oynatınız mı, nedir? Enfes bir mehtap ve yıldızların parladığı bir gecede fırtınadan bahsetmek delilikten başka bir şey değildir.

Kafamı pencereden uzatınca şaşırıp kaldım.

— Hiçbir şey anlamadım ben bu işten, diye mırıldanabildim. Simşek gözlerimizi kamaştırdı, gök güllütülerini de duymamak imkânsızdı...

Pencerenin önündeki başlar kahkahadan sallanıyordu. İçlerinden bir tanesi kendini toparlayıp konuşabili:

— Doğrusu kepenkleri açıp bakmamakta hatâ etmişsiniz. Duyduklarınız patlangaç bombaları, gördüğünüz ışıklar da havâî fişekleriydi. Garfield Başkan seçildi, onun için eğlence yapılıyor...

Arkamı dönüp dışerimi gıcırdatarak ayakkabı dolabına baktım...
Mark Twain'den

Çeviren : Gülçiçek

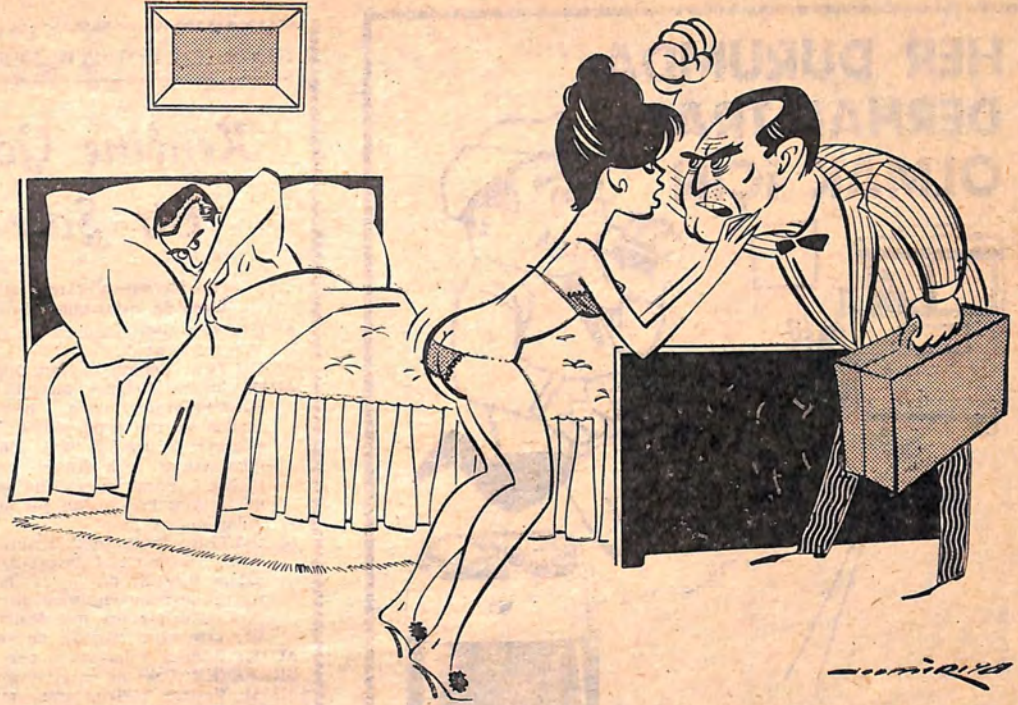
Kulaksız

Tayyarenin pervanesi tutuşur ve uçak düşer. Bütün yolcular ölür, sadece devrin en meşhur kemancı, keman kutusu elinde uçsuz bucaksız çölde sağ salım ayağa kalkar. Kurtulduğu için Allaha şükür etmeğe vakit kalmadan aslanlar görünür. Adam hemen kemanına sarılır ve şun diye kadar çalmadığı bir ustalıkla Mozart'dan, Vivaldi'den konçertolar çalar. Hayvanlar güzel ve âhenkli seslerin tesiri ile mest olup adamın etrafını sıkı dinlemeğe koyulurlar. Bu sırada arşidan koşça koşça başka bir aslan gelir ve selâmsız sabahsız kemancının üstüne atlayıp paramparça eder. Öteki aslanların keyfi kaçmıştır; hiddetle sorarlar:

— Bu kadar güzel sesler çıkarıp zararlı bir insanı niçin öldürdün?

Aslan elini kulağına koyarak:

— Daha hızlı söyler misiniz, der, sağırım da...

— Aman kocacığım yaklaşma... Nezlesi var!

Fazla fazla

Şişeyle içeceğiz sürahi, bardak fazla,
Mezemiz cebimizde, bu çatal, tabak fazla!

Eğlence sahalaları geniş fakat külfetli,
Ava çıkan yosmaya bir de söz atmak fazla!

Tanrı nasıl yaratmış belli değil kadını,
Boyalı gözler fazla, kıp kıp yanak fazla!

Bizler garip kişiyiz konfor aramıyoruz,
Bir arada yatarız ikinci yatak fazla!

Birinin ak dediği ötekince karadır,
Kavgasız gün geçmiyor tutulan çanak fazla!

Herkes durduğu yerde zengin olmak diliyor,
Çabaya katılan az, kazanca ortak fazla!

Bir çok sözcü dinledik cümlelerin maksudu bir,
Hepsinde idrâk eksik, kafada çatlak fazla!

Seçim arefesinde çalarlar yem borusu,
Kırk senelik memura artık (intibak) fazla!

Nice insan tanıdın bu memlekette «KUTLU»
Şu hükme eriştin ki: Cesurdan korkak fazla!
Salâhattin KUTLU

Alâmeti farika

Bay Nuri oldukça saf ve güzeldi. Bir ara Avrupa'ya bir geziye gitmesi lâzımgeldi. Pasaport dairesine uğradı. İlgili memur, onun eşkalini birer birer yazdıktan sonra, alâmeti farika kısmını doldurmak için sordu:

— Alâmeti farikanız var mıdır, varsa nedir?

— Alâmeti farika mı? O da nedir efendim.

— Alâmeti farika; yani sizi diğer insanlardan ayırdettirebilecek bir özelliğiniz?

— Ha o mu? Var tabii efendim. Lâhana turşusunu pek çok severim, fakat maalesef hiç de hazmedemem.

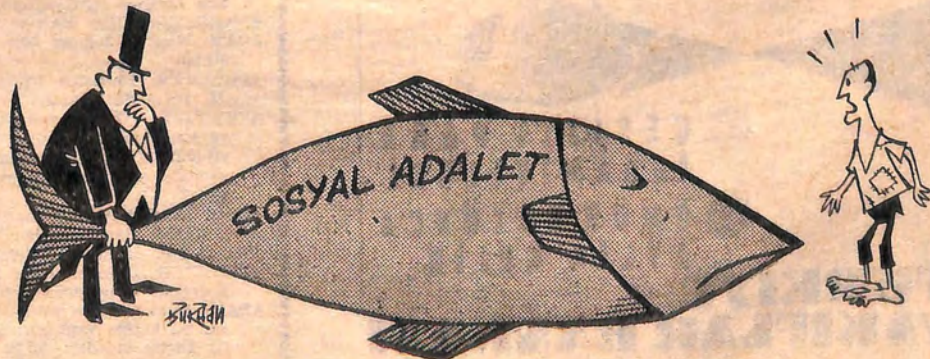
Küçükler

Gayet şık ve temiz giyinmiş bir adam, kendisi gibi şık ve temiz giyinmiş bir başka adamın yanına yaklaşarak sorar:

— Küçük işviçretiler nasıl meydana gelir, bilir misiniz dostum?

— Bilmem ki, hiç düşünmemiştim, diye beriki şaşkın bakı-kahr.

— Canım bunda düşünecek ne var, küçük Fransızlar nasıl meydana geliyorlarsa, onlar da öyle...

— Aman abi merhamet... Bana mı yutturacaksın bunu?..

HER DURUMDA DERHAL TRAŞ OLMAK İÇİN

PHILISHAVE YENİ PİLLİ TRAŞ MAKİNASI

Bu yeni ve eşsiz pilli traş makinası ile her yerde, her zaman ve... DAHA İYİ traş olabilirsiniz.

Bütün Philips bayilerinde ve büyük mağazalarda satılmaktadır. Tecrübe edebilirsiniz.

FIATİ
TL.
175,-

(Reklamcılık: 1043—65)

**İŞLERİNİZDE
EMNİYET SÜR'AT.**

● ÇEŞİTLİ PARA
İKRAMİYELERİ.

● ÖMÜR BOYUNCA
AYLIK GELİR.

**TÜRKİYE
VAKIFLAR BANKASI**

VERİR

(Basm: 22153—A—13390—66)

GEORGES COURTELİNE'den:

Kendine Göre Bir Şair

(Büyük sabah gazetelerinden birinin holüne, kibar, nazik, biraz da çıkırdım bir bey girer)

ADAM: Yazı işleri müdürü ile görüşmek istiyorum efendim, mümkün mü acaba?

SEKRETER: Benim, buyrun. Bir şey mi lazımdı?

ADAM: Beyefendiciğim, küçük bir şiirim var, tetkikinize sunmak cüretini gösteriyorum, beni affediniz... Kıymetli gazetenizin birkaç satırını işgal etmesini arzu ediyorum. Böbürlenip, büyülenecek değilim ama, bilirsiniz insan yaptığı şeyleri ortaya çıkarmaktan zevk duyar... Sonra, karım da buna çok memnun olacak... Ücret meselesine gelince, düşünüp de kendinize dert edinmeyin; ben makul bir adamım, o hususta anlaşmamız çok kolay olacak...

SEKRETER: Tabii, tabii canım, üzerinde durmağa değmez bile... Yalnız, üzülerek söylüyorum, okuyucularımız pek öyle şiire, hayalata meraklı değildir... Üzülüyorum çünkü, yüzünüz, bakışınız, konuşmanız hoşuma gitti... Sizinle iyi anlaşabiliriz... Şeyden haberinizi var mı? Maliye Vekili vergilerin bu sene yüzde beş artacağını söyledi; ne yapacağız?

ADAM: Bilmem valla, zaten pek böyle işlerle meşgul olmam...

SEKRETER: Peki siz vergi vermez misiniz?

ADAM: Veririm veririm ama, ne isterlerle onu veririm... Şimdi de yine öyle olacak.

SEKRETER: Çok rahat bir haliniz var, beş çocuğunuz olsaydı böyle düşünmezsiniz...

ADAM: Çocuğum yok ama, karım her mevsim en az üç kat elbise diktirir, kışın kürkünü muhakkak değiştirir... Sonra, bir de üstelik son moda otomobil meraklısıdır... Bütün bunların üstüne çocuk sahibi olmak hiç de zevkli olmaz...

SEKRETER: Peki, neyse bırakalım bunları; ben şimdi sizin ne için geldiğinizi unuttum...

ADAM: Bir şiirim vardı da...

SEKRETER: Kaabiliyetiniz doğuştan mı?

ADAM: Onun gibi bir şey; bundan iki sene evvel yüz frank maaş ile tahsildardım. Bütün taşra şehirlerini adım adım gezdim; küçük bir kasaba meyhanesinde yorgunluğumu çıkarırken, Paris'deki zengin halamın öldüğünü ve bütün mirasını bana bıraktığını haber verdiler. Artık para sahibi olduktan sonra, insan bir şey istemez zennediyordum. Birden şöretin daha sefalı olduğunu düşündüm. Meşhur olmak için her şeyi denedim, ama nafiye. Rezalet mi çıkarayım, gözde artistlere mi aşık olayım, fakirhanelere tantanalı başlılarda mı bulunayım diye düşündüm... Ama baktım bütün bunların dedikodusuna dayanmak zor... En kolay kâğıt kalemi eline alıp, alının teriyle isim yapmak dedim. Önce yazacak şey bulamadım, çünkü hayatımda hiçbir zaman peri kızlarını, denizlerin köpüklü sularını, sonbahar yapraklarının dönerek düşmesini ne görmüştüm, ne de hayal edecek vaktim olmuştu. Bir gün...

SEKRETER: Şey sözünüzü kestim, ne üslupta yazıyorsunuz?

ADAM: İşte tam onu anlatacaktım... Bir gün elime o güne kadar hiç görmediğim, bahsini bile işitmediğim bir kitap geçti...

SEKRETER: Demek kitaplardan ilham alıyorsunuz...

ADAM: Hayır efendim, hayır... Pek iddia sahibi değilim ama, Victor Hugo ifadesi kullanıp, onun edası ile yazıyorum... Elime geçti dediğim kitap da zaten Victor Hugo'nundu...

SEKRETER: Pek güzel... Bakabilir miyim? Uzatsanıza...

ADAM: Aman efendim buyrun; başında söylemiştim, onu zaten yüksek takdirlerinize arz etmeğe getirmiştim... Buyrun, buyrun...

SEKRETER: Ha, bir dörtlükmüş...

ADAM: Bir şey mi dediniz?

SEKRETER: «Bir dörtlükmüş» dedim.

ADAM: Dörtlük mü? Eh, hem evet, hem hayır; siz nasıl isterseniz öyle olsun...

SEKRETER: Ben nasıl istersem öyle mi olsun?

ADAM: Tabii canım, bir şey farketmez... Onu Mareşal Bertrand'ın aziz hatırası için yazdım.

SEKRETER: Niçin Mareşal Bertrand'ın?

ADAM: Niçin olduğunu ben de bilmiyorum; içimden öyle gelmiş olmalı...

SEKRETER: Herhalde başka kimse bunu düşünemediği için...

ADAM: Belki de öyledir...

SEKRETER: (Dudaklarını kıpırdatarak okur) Çok güzel, çok ince ve son derecede orijinal bir havası var. Yalnız bakın şu mısra: «Bugün Malûller anıtında efendisi ve dostu büyük Napolyon'un yanında sessizce uzanmış yatıyor» Biraz büyük değil mi, dersiniz?

ADAM: Kim? Napolyon mu?

SEKRETER: Hayır, mısra.

ADAM: Yok canım, hiç değil.

SEKRETER: Bilmem, bana öyle geldi. Başından sonuna kadar iki kocaman satırı doldurmuş da...

ADAM: Hakkınız var, şiirle sizin gibi pek uzaktan tanışan insanların bu hatâyı yapmalarına göz yumulur. Mısra uzun değil, kâğıt küçük efendim, kâğıt küçük...

G. D.

TARASKONLU TARTAREN

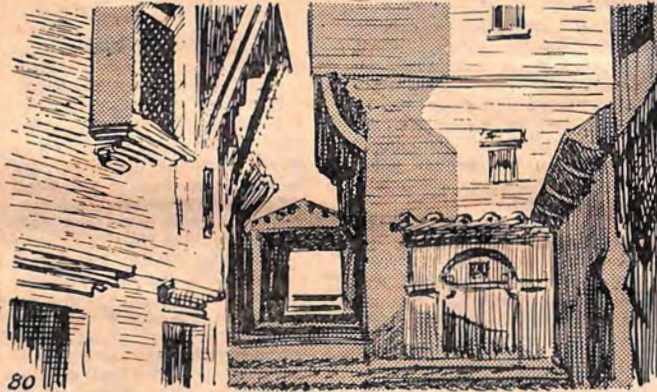
Alphonse Daudet'den // **BULEN SEREN**
Resimleyen:

79 Şimdilik bütün harp alet ve edevatı —silâh sandıkları, eczane, çadırlar, konserveler — Avrupa Otelinin 36 numaralı odasının bir köşesinde denk olmuş, sükunetle istirahat ediyorlar... Korkusuz uyuyun, koca, kırmızı aslanlar! Taraskonlu Tartaren Mağripli sevgisini arıyor. Omnibüs yolculuğundanberi zavallı adam ne yöne baksas, burnuna daima çörek ve anasonlu bir aşk kokusu doluyor. Mağripli bayana kavuşmak lâzım! Fakat bu, ehemmiyetsiz bir iş değil... Yüzbin nüfuslu bir şehirde, nefesinden, pabuçlarından ve gözlerinin renginden başka hiçbir şeyi bilinmeyen bir kimseyi bulmak, böyle bir maceraya girişmek...

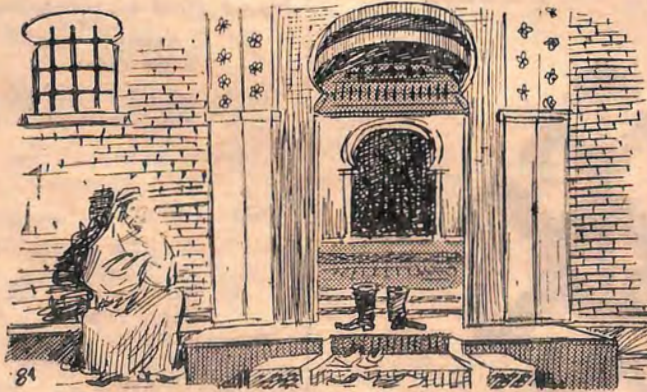
82 Bazı geceler, Taraskonlu, ne hamamda, ne camide bir şey keşfedememiş olmaktan üzgün ve bitkin dönerken, Mağribi evlerinden monoton şarkılar, boğuk gitara nağmeleri, darbuka patırdıları ve kalbine çarpıntılar veren küçük kadın gülüşmeleri işitirdi. İçinden «O, belki oradadır!» diye geçirirdi. O zaman, eğer sokak tenha ise, bu evlerden birine yanaşır, alçak kapının ağır tokmağını kaldırır ve korkarak çaldırı. İçerdeki şarkılar, gülüşmeler kesilip, ev kuşuklu bir sessizliğe bürününce, kahraman geriye çekilir. «Aman tetik duralım, derti, başımıza bir felâket gelmesin!» Başına gelense, ekseriya, bir maşrapa su, portakal veya incir kabukları olurdu!

80 Evet, bu iş ancak aşkın kızgın alevleriyle tutuşmuş bir Taraskonlu için mümkün görülebilir! İşin kötü tarafı, beyaz peçeleri altında, bütün mağribi kadınlar birbirlerine benzerler. Sonra bunlar, kolay kolay evlerinden dışarıya da çıkmazlar. Kendilerini görmek gerektiği zaman, şehrin yukarı kesimine, Urbane mahallesine çıkmak lâzımdır. Oraları ise, tam bir hırsız-ugursuz yatağıdır... Damaları birbirine bitişerek bir tünel vücuda getiren iki sıra esrarengiz evler arasında dikine tırmanılan gayet dar, karanlık, küçücük sokaklar... Alçak kapılar, sessiz, hazin, kafesli ufak pencereleler, sağda solda gayet karanlık barakalar...

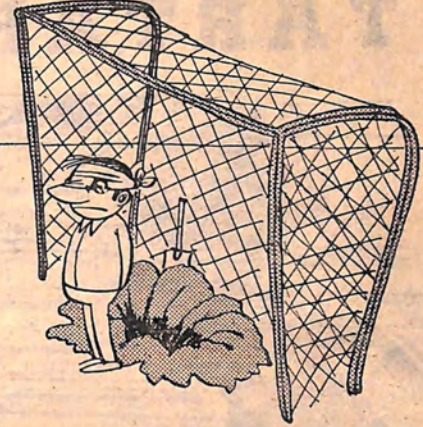
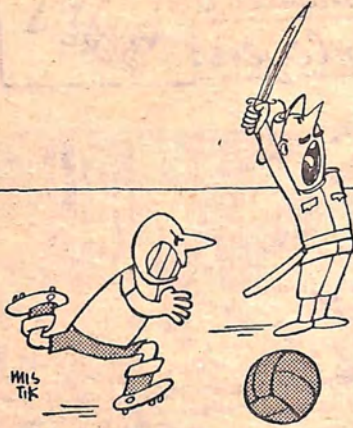
83 Onbeş gün vardı ki, Cezayir kazan, Tartaren kepçe, sevgilisini aramakla meşguldü... Belki daha da arayacaktı, başına şu tesadüf gelmeseydi. Kışın, her cumartesi Cezayir'in büyük tiyatrosu bir maskeli balo verir. Bu, taşraya mahsus, her zaman aynı, tatsız bir balodur. Asıl dikkati çeken, bu balonun bahanesiyle kumar salonunun dolup, taşmasıdır. Kocaman bakır paralarını oyuna koyan Cezayirli askerler, tacirler, zenciler, Maltalı korsanlar, muhacirler... Hepsi kumarculara mahsus o garip, bulamık, hilekârlık kokan salonlara doluşurlar... Tartaren'in avare ayakları da, her yere olduğu gibi, bir akşam o tarafa sürüklenmişti...

81 Loş karanlık köşebaşlarında esrarlı konuşmalar yapan bir takım korkunç suratlı adamlar... Tartaren'in giriştiği bu macerada korkusuz ve heyecansız bir tek adım attığını düşünmek safdillik olur! Tıpkı Taraskonda, klübe giderken yaptığı gibi, arkasından her an saldırmasını beklediği bir alay yeniçeri veya hadunagasının taarruzuna karşı daimi hazırlıklı bulunuyordu. Cesur Tartaren, sekiz gün kadar, yukarı mahalledeki araştırmalarına devam etti. Bazan hanımların korka korka ve titreyerek çıktıkları Mağribi hamamlarının önünde bekliyor, bazan cemaatin namaz kıldığı bir cami kapısında Tartaren'in terli çizmelerinin durduğu görülüyordu.

84 Kavgalar, çekişmeler, her memlekete ait küfürler, her dilden çılgın haykırımlar, kınlarından sıyrılan bıçaklar, koşuşan zaptiyeler, kapışılan paralar... Daha bir sürü kargaşalık, rezalet ortasında, sessiz sadasız, mükellef bir masaya oturmuş, olup bitenleri seyretmeye başlamıştı. Büyük Tartaren'in derdini unutmak, kalbine biraz sükunet verebilmek için bundan daha başka imkânı yoktu... Mağribi bayanın düşünerek, dalgın dalgın içkisini yudumlarken, oyun masalarının gürültüsü arasından, para şakırtılarını da bastırarak, birdenbire yükselen iki hiddetli sesin, kulağına hiç de yabancı gelmediğini hissetmişti. (Devamı var)

Yazısız

Tam isabet

Fransa'nın meşhur açık hava kahvelerinde bir gurup oturmuş sohbet ediyorlar hava sıcak ve o nisbette de sinek fazla. Söz konusu sineklere dökülüyor ve bu muzır mahlûklardan kurtulma çareleri araştırılırken içlerinden biri kalkıp cebinden tabancayı çıkarıyor, sineklerden birine nişan alıp tetiği çekiyor ölen sinek yere düşerken adam kendini ben İngiltere silâh atma şampiyonuyum diye takdim ediyor. Derken başka biri fırlıyor arka arkaya silâh atışı ile iki, üç sinek vuruyor ve o da bendeniz İspanya silâh atma şampiyonuyum diye takdim ediyor.

Sıra gurubun en ufak tefek olan üyesine gelir. Adamcağız sessizce kalkar silâhını çeker ve sineği vurur. Sinek helezonlar çizerek masaya düşer ve masada hafif hafif kimildar gurubun şaşkın bakışları arasında adamcağız kendini takdim eder:

Bendeniz: Kayserili fenni sünetçi İbrahim.

Kudret Tanrısever
Kızıltoprak Koleji yolu
Deniz apt. No: 23
A/Blok Daire 1.
Kadıköy

İhtar

İki futbolcu, antrenmandan sonra sahanın kenarında oturmuş konuşuyorlardı. Söz şut çekmek konusuna gelmişti:

— Birader geçenlerde bir penaltı çektim, top ağırları yırtıp gitti. Bir ay sonra attığım topun Pariste Eyfel kulesinin sivri bir tarafına çarpıp patladığını haber aldım!

İkinci coştı:

— O da bir şey mi, bir antrenmanda topu havaya bir diktim, gidiş o gidiş.. Bir sene sonra da o sahada maç yaparken bir yıl önce havaya diktığım top «Küt» diye kafama düşmesin mi. Topu elime alınca bir de ne göreyim, üzerine bir ihtar kağıdı ilişmiş, şöyle yazıyor: «Burası Merih, bir daha toplarınızı buraya kadar atmayın sonra geri yollamayız!..»

Ferit Kondakçı
Orta okul III - A. 811
Akçaabat — Trabzon

Kar tanecikleri

İkisi de, çevrelerinde bulunan kimselerin aksini ispatlayamıyacakları duyulmamış ve ilgi çekici şeyler anlatmakta meşhurdular.

Birisi, altmışbeş yaşlarında birçok ülkeler gezip gördüğü söylenilen fakat hakkındaki bu söylentilerin ne dereceye kadar doğru olduğu bilinmeyen bir ihtiyar, diğeri ise Kuzey Kutbunda ilmi tetkiklerde bulunduğu nu söyleyen, her konuda yalan yanlış da olsa ve az çok bilgisi olan bir gençti.

İkisinin de bulunduğu bir aile toplantısında, lâl dönmüş dolanmış, kış mevsimine dolayısıyla kar konusuna gelmişti. Kar tanelerinin büyüklüğü üzerinde konuşulmaya başlanınca, ihtiyar herkesi susturarak:

— Bundan kırk sene evvel ben Sibirya'da iken öyle bir kar yağmış ki, her kar tanesi ufak bir karpuz iriliğinde idi.

Deyince; genç adam yerinden fırlayarak:

— O bir şey mi? beyefendi dedi. Siz Arktika'da yağan karı bir görseydiniz... Kar taneleri o kadar büyüktü ki bir gün kar billürlerinin şekillerini incelerken, yanlışlıkla elektron mikroskopunun altına bir beyaz ayı koymuştunuz.

Çetin Özkarar
Dikmen Karakol Arkası No: 4
ANKARA

Kaybolan kedi

Ali isminde bir adamın kedisi soğuk bir kış ayında kaybolmuştu. Kedinin kayıp oluşundan bütün mahalle halkının haberi vardı. Aradan üç beş ay sonra Ali'nin evine akşam misafirliği-ne giden komşulardan biri kayıp kediyi görünce hayretle sordu:

— Ali efendi! hani sizin kedi kayıptı, nereden çıktı öyle?

— Komşu, bunda şaşacak ne var ki, kedi bizim damdan sizin dama atlamak isterken soğuktan havada donup kalmıştı. Sonra bahar geldi, sıcaklar başladı da buzlar çözülürdü. Buzları çözülen bizim kedi de tekrar damdan dama atlayıp da çıkıp geliverdi.

Nurullah Özgül
Polis Okulu
Kayseri

YAPI VE KREDİ BANKASI

20. yıl

Kültür ve San'at Hizmetleri
Serisinden

SERGİLER

8.

Anadolu Kilimlerinden Örnekler

11 Mart - 3 Nisan

Yapı ve Kredi Bankasının Galatasaraydaki yeni binasının san'at galerisinde

403

Akbaba

Haftalık Siyasal Mizah Mecmuası

SAHİBİ:

Ergin Ortaç

Yazı işlerini fillen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Abone bedeli: Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira.

İDARE YERİ:

Divanyolu Klodfarer caddesi,
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

İLAN FİYATI: Kapak içi, santiml 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

© Bu gazete Basın ahlakı yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

© Fiyatı: 100 kuruştur.

(Reklamcılık: 1013-64)

Milletler Gülüyor

Aksi adam!

İhtiyar yazar Paul Léautaud tam mânasıyla aksi bir adamdı. İnsanlığa kin besler, ve kadınlara olan antipatisi herkesçe biliniyordu.

Arada bir, onu da ziyafetlere çağırıldıkları olurdu. Ama o ziyafetin başladığı andan itibaren, sağında ve solunda oturan kadınlarla bozuşmanın çarelerini arar, ondan sonra da rahatça yemeğini yerdi.

Mösyö Paul Léautaud'un bozuşma taktiği şöyleydi. İlk önce sağındaki kadına doğru eğilip, nazik bir tavırla:

— Madam veya madmazel... diye konuşmağa başlardı..

Ama bu durumda iki sık vardı: Sağındaki kadın evli olmalıydı. O zaman:

— Madmazel... diye cevap verirdi.

Ve Léautaud'a ikinci sualini yapıtırdı:

— Çocuklarınız var mı? Artık bu sorunun yaratacağı gergin havayı kolaylıkla tahmin edersiniz değil mi?

Bazan kadın evli olurdu ve: — Madam... diye cevap verirdi.

O zaman Léautaud ikinci sualini sorardı:

— Çocuklarınız var mı?..

Gene iki sık mevcuttu! — Evet bir (iki veya üç) çocuğum var diye cevap verirdi kadın.

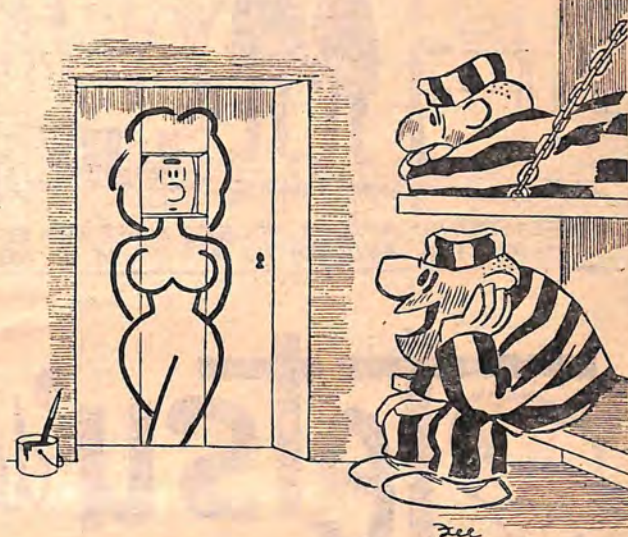
Léautaud da hemen üçüncü sualini sorardı:

— Çocuklarınız kimden? Böylelikle bu iş de bitirdi.

Ama kadın: — Hayır! Çocuklarım yok diye cevap verirse, Léautaud bunun için de bir şey düşünmüştü. Bu durumda hemen 4. sualini sorardı:

— Olmaması için ne yapıyorsunuz?..

Böylelikle sağdaki komşusu zararsız hale gelmiş oluyor, ve aynı şeyleri soldakine tatbik etmek gerekiyordu.

— Hay yaşiyasın gardiyanbaşı... Bugün bir harikası.

— Evvelki sene nasıl kestinizse öyle kesin!

Müdür bey

Bankaya yeni bir kapıcı alınmıştı. Müdür, ona ziyaretçilere yapacağı muameleleri daha ilk günden iyice belletti.

Ve, kapıcı müdürü görmeğe gelen adama sordu:

— Kimsiniz Mösyö? Bir müşterisi, bir röprezanton, yoksa müdür beyin arkadaşı mısınız?

— Her üçü de! dedi ziyaretçi.

Uşak şaşırılmıştı:

— Şey... Müdür bey konferansta, seyahatte, gidip geldiğinizi haber vereyim!..

Dokuz sene sonra

Bir İngiliz, dokuz senedir evine gelmeyen karısı aleyhinde boşanma davası açmıştı ki, duruşmadan bir dakika evvel kadın, kapıdan içeri girmesin mi!

Tiyatro

Ouin. Ouin hayatında ilk defa tiyatroya gitmişti. Ertesi gün arkadaşına gördüklerini anlatıyordu:

— İki frank verip, içeri girdiğinde, çok güzel bir parça çalınıyordu. Sonra büyük bir perde, ağır ağır açıldı ve yandaki evin içi olduğu gibi görüktü!..

Kitap

Sabahın üçü! Kadın dehşetle uyandı. Tartaklıyarak kocasını uyandırdı:

— Emile! uyan Allahakına! Kütüphaneden ayak sesleri geliyor. Hırsız olmalı!

— Sahi mi? dedi adam, uykulu gözlerini aralıyarak, acaba hangi kitabı okuyor?..

Fatura

Operatör, Mac Tawish'e; :

— Karınız, bu bademcik ameliyatını en aşağı on sene önce olmalıydı dedi. İhmal etmeniz hatalı olmuş.

— Öyleyse, her şey değişir doktor bey dedi İskoç. Sız bu iddianızı şahitler huzurunda da, her ne kadar zahmetse tekrarlar mısınız?

— Tabi... Ama niçin?

— Çünkü biz sadece yedi senelik evliyim. Bu durumda faturayı kayınpederime yollamanız gerekecek!..

— Amaaan, ne korkunç.. Bu parmaklıkl pencere, seni hapishanede gördüğüm günü hatırlattı bana!..

Küçük

Londra'da yankesiciler sitesinde, «Cep faresi» Jack ile «Olta Leslie» evlendiler. Tabii bir çocukları oldu. Babası oğlunun onlara benzemesini çok istiyordu. Onu küçükükten terbiye etmeğe başladı: Çocuğun önünden, parlak, ses veren şeyler geçiriyor ama bir türlü istediği hareketi göremiyordu.

— Galiba çocuğumuz geri kafalı olacak! dedi annesine. Sonra, bebeğin sağ elinin sınıksız kapalı olduğunu farketti.

— Benim minik, arslan oğlum, haydi babana avucundakini göster dedi.

Bebeğin elinde, ebenin yüzüğü vardı!..

Âdem ile Havva

Fransa'da bir orta okulda din dersi sırasında papaz talebelerden birine sordu:

— Âdem, cennetten kovulduğunda, ne günah işlemişti?

— Memnu meyveyi yemişti peder!

— Nasıl cezalandırıldı?

— Havva'yla evlendi!..

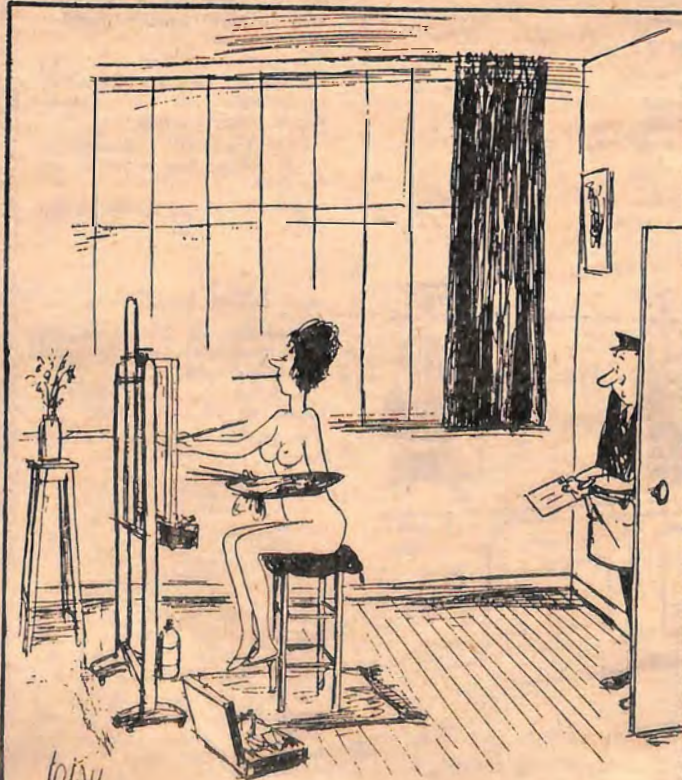
Pratik

Genç, cici bir kız hastaneye hemşire olarak girmek için müracaat etmişti: Başhekim ona pratiği olup olmadığını sordu:

— Var efendim, diye cevap verdi. Erkek kardeşim boksör, annem ata biner, babam mebusur. Fansızları ben yapıyorum!..

Tetsu'den dünya karikatürleri

1965
YILINDA
2.5
MİLYON
LİRA

✱ Fevkalâde
apartman daireleri

✱ Çeşitli, zengin
para ikramiyeleri

(AK—67)

AKBANK

Vadeli her 100, vadesiz her 200 liraya ayrı bir kur'a numarası

Ümidinizi
Bu kadar mı
Kaybettiniz ?..

Neden şansınızı bir kere de Anadolu Bankasında
denemiyorsunuz. ?

**ANADOLU
BANKASI**

(Feza Reklâm: 337—68)

Dünyanın en güzel polis ve macera romanları:

Bugüne kadar
AKBABA yayı-
nevi birbirin-
den güzel sekiz
tane Polis ve
Macerâ romanı
yayınladı.

Her kitap
5 liradır.

Bu kitaplar kar-
ton kapak ve beş
renkli kuşe göm-
lek içindedir. İp-
lik dikişlidir ve
yanları kesiktir.

Her kitap
5 liradır.

Dördüncü Kitap :

Şüphe
Çıktı.

Beşinci Kitap :

Gölgeli Yollar
Çıktı.

Altıncı Kitap :

Kara Dul
Çıktı.

Yedinci Kitap :

Milyoner Kızlar
Çıktı.

Sekizinci Kitap :

Kanlı Eldiven
Çıktı.

Umum Satış Merkezi: BATEŞ Bayilik Teşkilâtı — İSTANBUL

(AK—69)

A k b a b a

— Ne güzel eğleniyorduk.. Sıkıldınız mı yoksa?..

— Hayır... Daha üç dört yere uğrayacağız!..